

Kadernota 2025-2028

Inhoudsopgave

Kadernota 2025-2028	2
Inhoudsopgave	5
Aanbieding Kadernota 2025- 2028	6
Financieel perspectief.....	8
Prioriteiten begroting 2025 - 2028	10
1. Inwoners, Organisatie en Bestuur	17
2. Jongeren en Onderwijs.....	20
3. Samen zorgen	23
4. Cultuur en Sport	26
5. Ondernemen en Werk	28
6. Wonen, Recreëren en Veiligheid	30
7. Wijken	32
Bijlage: Overzicht bestaand beleid	35
Paragraaf weerstandsvermogen en risicotabel	42

Aanbieding Kadernota 2025- 2028

Aanbieding kadernota 2025-2028

Geachte leden van de raad,

Wij bieden u hierbij de Kadernota 2025-2028 aan. In digitale vorm via www.rijssen-holten.nl/rapportages. U vindt in deze kadernota onze ideeën om Rijssen-Holten nog verder te brengen in het kader van de brede welvaart. Hieronder zullen wij u in algemene zin meenemen in onze overwegingen. In de programma's vindt u de concrete ideeën.

Verzoek raad 'Wat gaan we niet meer doen'

Vanuit de raad is gevraagd om niet alleen te kijken naar wat we aan nieuwe zaken op gaan pakken maar ook te kijken naar wat we kunnen schrappen aan bestaand beleid. Wij vinden dit een goede en logische gedachte die we ook omarmd hebben. U vindt in de programma's het resultaat van de inventarisatie op dit punt. De vraag naar scherp omgaan met bestaand beleid maakt regulier onderdeel uit van onze planning & controlcyclus. De structurele opbrengst is € 231.000 structureel, middelen die we weer op een andere wijze kunnen inzetten.

Financiële omstandigheden

Tijdens het schrijven van deze aanbiedingsbrief was er nog geen nieuw kabinet. Daarmee is ook nog geen volledige duidelijkheid over de meerjarige financiële omstandigheden. Wat gebeurt er in de jeugdzorg, welke financieringssystematiek wordt gehanteerd voor de komende jaren, hoe gaat het met de CAO-ontwikkelingen, vragen waarop we nog geen antwoord hebben. Het demissionaire kabinet heeft inmiddels medio april 2024 wel besloten dat de opschalingskorting structureel van tafel gaat maar voor 2025 niet. Als dit doorgaat, levert dit vanaf 2026 meer structureel budget op. De exacte financiële betekenis van dit besluit zal duidelijk worden in de meicirculaire, die ten tijde van het schrijven van deze brief nog niet bekend was. De uitkomsten zullen meegenomen worden naar de begroting 2025.

Ondanks de onzekerheden zijn we erin geslaagd u een meerjarig sluitend perspectief aan te bieden in deze kadernota. Niet zonder slag of stoot. We begonnen bij het proces om te komen tot deze kadernota met een negatief structureel perspectief van € 750.000, en dat was al inclusief de hierboven genoemde opbrengst.

Om meer financiële armslag te creëren moest er dus wel wat gebeuren. Wij hebben dit opgepakt door verschillende acties door te voeren.

Eenzijds is gekeken naar waar nog 'lucht' in de begroting zit, dus waar we scherper aan de wind kunnen zeilen, zonder dat daar inhoudelijke keuzes voor gemaakt hoeven te worden. Ons voorzichtige financiële beleid van de afgelopen jaren heeft hier zijn voordeel bewezen. Deze lucht kan vanzelfsprekend maar 1 keer uit de begroting worden gehaald maar het resultaat dat er nu ligt kan vergeleken met hoe het was gekenschetst worden als: van voorzichtig naar verantwoord. Wij durven u dit dan ook zonder meer voor te stellen. Hiermee spelen we ruim 1.1 miljoen structureel vrij en kijken we weer aan tegen een positief structureel perspectief.

Anderzijds hebben we via de directie ook een proces doorlopen waarin in gesprekken met budgethouders gekeken is wat nog meer mogelijk is om anders of minder te doen. Dit hebben we gedaan voor het geval de financiële omstandigheden zodanig blijken dat het nu voorziene ravijnjaar 2026 daadwerkelijk een financieel ravijn wordt. Uiteraard hopen we dat een nieuw kabinet rekening houdt met de veelvuldig via VNG en belangenclubs als de M50 naar voren gebrachte zorgen. We hopen ook dat het kabinet overgaat tot reparatie van de financiële gaten maar dat is nu nog ongewis. De opbrengst van deze gesprekken, die eigenlijk een verdere verdieping van het al eerder genoemde raadsverzoek zijn, zijn hoopvol. Op dit moment hoeft hier nog geen gebruik van te worden gemaakt maar hiermee hebben we invulling geven aan het begrotingsadvies van de VNG (brief van 1 maart 2024). In deze brief wordt geadviseerd om ombuigingen voor te bereiden maar nog niet in gang te zetten voor het geval de 3 miljard korting van 2026 (het financiële ravijn) niet wordt teruggedraaid of verzacht.

We zijn extra kritisch geweest bij het honoreren van nieuwe wensen

Resultaat is dus op dit moment een positief structureel perspectief, na de keuzes die wij gemaakt hebben bij de nieuwe wensen en na aftrek van de noodzakelijke investeringen in bijvoorbeeld software. We zijn hierbij nog meer dan

normaliter zeer kritisch geweest in de keuzes om nieuwe zaken op te pakken. We hebben, gezien het financiële perspectief, ook besloten om bepaalde zaken niet door te laten gaan. Bijvoorbeeld op het gebied van onderwijshuisvesting, de herinrichting van het nieuwe Buurt-kindcentrum en een data-warehouse. Ook is zo terughoudend mogelijk omgegaan met personele wensen en andere zaken met structurele lasten, om het structurele perspectief zo weinig mogelijk te belasten. Onder andere omdat we ingezet hebben op het zoveel mogelijk gebruik maken van onze ruime incidentele middelen, schieten we daar wel door de 0-lijn. Hier zal dus wel een reparatie moeten plaatsvinden vanuit de reserve om de verhouding structureel-incidenteel weer gezond te maken. Maar dat levert geen probleem op, ook gezien ons zeer gezonde weerstandsvermogen.

Grenzen aan de groei

In het coalitieakkoord is benoemd dat er grenzen aan de groei van de gemeente zijn en dat er gewerkt gaat worden aan een langetermijnvisie hierop. De discussie hierover hebben we opgepakt, mede naar aanleiding van de regionale Kansenagenda en de inspanningen om te komen tot een Regionale Twentse Investeringsagenda (die nu Regionale Ontwikkel Strategie (ROS) heet)). U bent hierover via een raadsbrief op de hoogte gesteld.

Er zijn grenzen aan onze groei en dit vergt strategische keuzes maar er zijn ook regionale kansen. De te maken keuzes zouden kunnen leiden tot ofwel een actualisatie van de strategische visie (die sowieso voor 2025 op de rol staat) ofwel een geheel nieuwe strategische visie. Dat laatste zou, gezien de zeer snelle ontwikkelingen van de laatste jaren op allerlei gebied ook een serieuze optie kunnen zijn. De strategische visie is een raadsaangelegenheid, waarbij we als college graag in voorbereidende zin een rol willen oppakken.

We gaan voortvarend verder

We zijn inmiddels op de helft van deze 'regeerperiode' en hebben geconstateerd dat de realisatie van het coalitieakkoord mooi op schema ligt. Wat niet wil zeggen dat we nu op onze lauweren gaan rusten. Integendeel, we gaan met frisse moed verder met de uitdagingen die op ons afkomen. We hebben enkele 'extra' grote klussen als de opvang van vluchtelingen en de vormgeving van de opwek van duurzame energie. Daarnaast een grote 80-jarige herdenking van de Tweede Wereldoorlog op de Canadese Begraafplaats in 2025 en de viering van 25 jaar gemeente Rijssen-Holten per 1 januari 2026. Maar er zijn er ook reguliere zaken als huisvesting van scholen in Rijssen en Holten, de restauratie van het rijksmonument volière bij het Parkgebouw, inzet op cultuureducatie en Holocaustherdenking. We gaan bezig met het parkeren in het centrum Rijssen, we voeren groot onderhoud uit bij de H.W. Jansentunnel en we nemen verdere maatregelen om klimaatadaptief te worden.

Zo zijn er nog verschillende zaken te noemen waar we ons de komende jaren mee bezig gaan houden. We hopen dat ook u als raad hier achter kunt gaan staan om zo verder te bouwen aan een mooi Rijssen-Holten. Met daadkracht, in vertrouwen.

Het college van burgemeester en wethouders

Financieel perspectief

Ontwikkelingen perspectief 2025-2028

STRUCTUREEL	2025	2026	2027	2028
perspectief begroting 2024	4.708	1.148	950	950
1. nieuwe jaarschijf 2028				107
2. scherper ramen en minder gebruikte regelingen	1.165	1.248	1.376	1.376
3. keuzes college 2025-2028	144-	6	55-	422-
4. O&O	97	97	97	97
5. algemene uitkering gemeentefonds	3.099-	865-	300-	900
6. loon- en prijsontwikkeling	450-	450-	450-	450-
7. verbonden partijen	358-	358-	358-	358-
8. najaarsnota 2023	581-	581-	581-	581-
9. inkoop jeugdhulp en Wmo	850-	850-	850-	850-
10. leerlingenvervoer	250-	250-	250-	250-
11. diverse bijstellingen	41	6	130-	147-
structureel perspectief kadernota 2025-2028 na keuzes college	279	849-	551-	372

INCIDENTEEL	2025	2026	2027	2028
perspectief begroting 2024	7.276	5.422	6.214	6.214
3. keuzes college 2025-2028	2.663-	3.192-	3.292-	3.292-
4. O&O	228-	228-	228-	228-
5. algemene uitkering gemeentefonds	3.007	3.271	3.481	3.649
11. diverse bijstellingen	60-	147-	147-	147-
12. amendement lastenverlichting	964-	964-	964-	964-
13. structurele doorwerkingen	6.939-	8.936-	10.437-	10.065-
incidenteel perspectief kadernota 2025-2028 na keuzes college	571-	4.774-	5.373-	4.833-

Toelichting perspectiefmutaties

- Het jaar 2028 is toegevoegd aan deze meerjarenraming. De gebruikelijke bedragen voor areaaluitbreiding, ontwikkeling lokale belastingen en afname van kapitaallasten van lopende investeringen worden hier opgenomen.
- In de raadsvergadering van 7 juli 2023 is door de portefeuillehouder financiën toegezegd aan de raad dat in de programma's duidelijk gemaakt zal worden wat we niet meer gaan doen wat betreft de going concerttaken. In de eerste maanden van dit jaar werd duidelijk dat het financiële perspectief onder druk kwam te staan. Aan de hand van gesprekken met veel budgethouders is gekeken of we budgetten wat scherper kunnen ramen. Uitgangspunt is

een realistische raming die gemiddeld voldoende is om onze taken te kunnen uitvoeren. In de voorjaarsnota 2024 zijn de meeste bijstellingen al verwerkt.

3. Het door het College van Burgemeester en Wethouders voorgestelde nieuwe beleid staat hier vermeld.

Structurele keuzes hebben ook invloed op het incidentele perspectief.

4. Jaarlijks worden zaken die onvoorzien en onuitstelbaar (O&O) zijn in de begroting opgenomen. De hiervoor opgenomen structurele stelpost valt hier dan vrij.

5. Onder de noemer “algemene uitkering gemeentefonds” staan de mutaties uit de decembercirculaire 2023 en de verwachte effecten uit de voorjaarsnota van het Rijk. Dit is inclusief de vervallen opschalingskorting.

6. Voor 2024 en 2025 wordt rekening gehouden met niet gecompenseerde Cao aanpassingen tot een bedrag van € 900.000. Daar staat tegenover dat wij verwachten dat de inflatie over 2024 lager gaat uitpakken tot € 450.000.

7. De concept begrotingen van verbonden partijen laten allemaal een verhoogde gemeentelijke bijdrage zien. Omdat het een verplichte bijdrage betreft zijn de extra lasten hier meegenomen.

8. De structurele doorwerking van de najaarsnota 2023 zat nog niet in de cijfers van de begroting 2024. Daarom komen deze hier terug als afwijking.

9. Wij ramen voor de inkoop van jeugdhulp en Wmo hogere bedragen. Omdat ook deze nog geen onderdeel uitmaken van de primaire begroting 2024 komen deze hier terug als afwijking.

10. De kosten voor leerlingenvervoer overstijgen al enkele jaren het budget. Deze lastentoename wordt nu structureel geraamd.

11. Diverse kleinere aanpassingen worden onder deze noemer geschaard.

12. Bij de behandeling van de begroting 2024 in de raad van 10 november 2023 is een amendement aangenomen voor eenmalige lastenverlichting.

13. De structurele mutaties in het financieel perspectief werken door in het incidentele perspectief.

Het tekort in het incidentele perspectief kan worden aangevuld uit de algemene reserve. Dit kan plaatsvinden bij de uitwerking van de begroting 2025. De weerstandsratio daalt bij een uitname van € 5 miljoen van 1,88 naar 1,68.

Prioriteiten begroting 2025 - 2028

Prioriteiten begroting 2025 - 2028

In onderstaand overzicht staan de prioriteiten waarvoor extra middelen noodzakelijk zijn. Opgenomen zijn de prioriteiten voor de jaren 2025 tot en met 2028 zoals die ook in de programmabegroting 2024 staan, aangevuld met de bedragen die behoren bij de scans die in deze kadernota zijn opgenomen.

In alle gevallen is de bron vermeld. Onderstaande bedragen maken onderdeel uit van de onder het onderdeel "Financieel perspectief" gepresenteerde structurele en incidentele perspectieven.

Maatschappelijk effect / Actie		Bron	Investering	structureel				incidenteel			
				2025	2026	2027	2.028	2025	2026	2027	2.028
1.	Inwoners, Organisatie en Bestuur										
Informatiebeveiliging											
	Risicoanalyse diverse applicaties	Begroting 2023						20	10		
ICT ontwikkelingen											
	Datagedreven sturing	Begroting 2024		10	10						
	Artificial intelligence	Begroting 2024						25			
	Onderzoek toekomstbestendigheid ICT beheer	Begroting 2024						25			
Gemeentelijke gebouwen											
	Verduurzamen gemeentelijke gebouwen	Begroting 2023						200			
Personeel											
	Verbeteren en behouden taalniveau medewerkers	Begroting 2024						10	10	10	
	Recruitment	Begroting 2024						52			
	Formatievoorstellen	Begroting 2023						128			
	Formatievoorstellen	Voorstel college begroting 2025		92				50	150		
	Uitbreiding formatie BOA	Motie kadernota 2024-2027						36	36		
Dodenherdenking											
	80 jaar dodenherdenking en bevrijding	Voorstel college begroting 2025						85			
Hybride werken											
	Aanpassingen gemeentehuis	Begroting 2023	1.000	0	0	84		1.400	800		
Werkgeversschap											
	Versterken wergevers profilering	Begroting 2023						50			
	Innovatiebudget	Begroting 2024						30			
Marketing											
	Uitvoering Verhaal Rijssen-Holten	Voorstel college begroting 2025						50			
Totaal programma 1			0	102	10	84	0	2.161	1.006	10	0

Maatschappelijk effect / Actie		Bron	Investering	structureel				incidenteel			
				2025	2026	2027	2.028	2025	2026	2027	2.028
2.	Jongeren en onderwijs										
Onderwijshuisvesting											
	Nieuwbouw/verbouw De Waerdenborch	Begroting 2022		90							
	Nieuwbouw/verbouw De Waerdenborch	Begroting 2023		400	400						
	Nieuwbouw/verbouw De Waerdenborch	Voorstel college begroting 2025					92				
	Uitbreiding Holterenk	Voorstel college begroting 2025	1.150			58		100			
	Uitbreiding Haarschool Holten	Voorstel college begroting 2025	700				35			100	
	Maatregelen binnenklimaat Banisschool	Voorstel college begroting 2025						50			
	Aanpassingen Fruytierschool t.b.v. thuisnabij onderwijs	Voorstel college begroting 2025			-150			234			
Binnensportaccommodaties											
	Middelen binnensportaccommodaties Holten	Begroting 2024				220				250	
	Middelen binnensportaccommodaties Holten	Voorstel college begroting 2025					240				
Buurt-kindcentrum Plan Zuid											
	Buurt-kindcentrum realiseren	Begroting 2023						48	48		
Totaal programma 2			1.850	490	250	278	367	432	48	350	0

Maatschappelijk effect / Actie		Bron	Investering	structureel				incidenteel			
				2025	2026	2027	2.028	2025	2026	2027	2.028
3.	Samen Zorgen										
Voorliggende dagvoorziening											
	Holten	Begroting 2024						60			
Laaggeletterdheid											
	Implementatie uitvoeringsplan	Begroting 2023						75	75		
Ouderenzorg											
	Logeerszorg ter ontlasting mantelzorgers	Voorstel college begroting 2025						28			

Totaal programma 3			0	0	0	0	0	163	75	0	0
---------------------------	--	--	---	---	---	---	---	-----	----	---	---

Maatschappelijk effect / Actie	Bron	Investering	structureel				incidenteel			
			2025	2026	2027	2.028	2025	2026	2027	2.028

4.	Cultuur en Sport										
<i>Cultuur</i>											
	Uitvoering nieuw erfgoedbeleid	Begroting 2024		10	10						
	Cultuurcoach	Voorstel college begroting 2025		27							
	Voortzetting cultuur- en holocausteducatie	Voorstel college begroting 2025		25							
<i>Erfgoed</i>											
	Restauratie volière Parkgebouw	Voorstel college begroting 2025						50	50		
<i>Masterplan De Oosterhof</i>											
	Informatiepunt parkeerplaats De Oosterhof	Begroting 2023						66			
	Padennetwerk herstellen Park de Eschhorst en aanleggen op de paardenweide	Begroting 2023							107		
	Herinrichten Oosterhofweg (Parkstraat tot Albertsdijk)	Begroting 2023							107		
	Herinrichten Park de Eschhorst, hospice en de paardenweide	Begroting 2024	430	0	22						
	Verbeteren toegankelijkheid landgoed	Voorstel college begroting 2025	60			3		7	70		
Totaal programma 4			0	62	32	3	0	123	334	0	0

Maatschappelijk effect / Actie	Bron	Investering	structureel				incidenteel			
			2025	2026	2027	2.028	2025	2026	2027	2.028

5.	Ondernemen en Werk										
<i>Bedrijventerreinen</i>											
	Regiodeal cofinanciering verduurzamen energievoorziening	Voorstel college begroting 2025						800			
<i>Energiearmoede</i>											

Structureel verlagen energielasten inwoners en verruimen toepassing bijzondere bijstand	Begroting 2023						1.250	1.250		
Totaal programma 5		0	0	0	0	0	2.050	1.250	0	0

Maatschappelijk effect / Actie	Bron	Investering	structureel				incidenteel			
			2025	2026	2027	2.028	2025	2026	2027	2.028

6.	Wonen, Recreëren en Veiligheid									
<i>Landelijk gebied</i>										
	Diverse maatregelen en initiatieven	Begroting 2024					150	60	60	
<i>Bouwdossiers</i>										
	Digitaliseren bouwdossiers	Begroting 2023					135	100		
<i>Woningbouw</i>										
	Versnellen en verkennen	Voorstel college begroting 2025					166	84		
	Stimuleren en faciliteren van innovatieve woonvormen	Begroting 2023					25	25		
<i>Kulturhus Dijkelhoek</i>										
	Bijdrage nieuwe locatie	Voorstel college begroting 2025					500			
<i>Recreatie en toerisme</i>										
	Renovatie asfalt fietspaden Holterberg	Begroting 2024	300	0	15					
	Kwaliteitimpuls routenetwerken	Begroting 2024	120	0	0	16				
	Vitale vakantieparken	Begroting 2024					10			
	Verbreden taken Toerisme Rijssen-Holten en ontwikkeling Promotie Rijssen-Holten	Begroting 2024					50			
<i>Omgevingswet</i>										
	Nieuw initiatievproces ruimtelijk domein	Begroting 2023					175			
<i>Ruimtelijke ordening</i>										
	Extra inzet toezicht RO	Begroting 2024					90			
<i>Parkeren</i>										
	Onderzoeken parkeren centrum Rijssen	Voorstel college begroting 2025					75	75		

Totaal programma 6			420	0	15	16	0	1.376	344	60	0
---------------------------	--	--	------------	----------	-----------	-----------	----------	--------------	------------	-----------	----------

Maatschappelijk effect / Actie	Bron	Investering	structureel				incidenteel			
			2025	2026	2027	2.028	2025	2026	2027	2.028

7.	Wijken									
Duurzaamheid										
Verduurzamen wagen- en machinepark	Begroting 2024		50	20	20					
Energieleningen (Svn)	Begroting 2024	1.000	0	10						
Energieleningen (Svn), vergoeding deelnemers	Begroting 2024		0	-20						
Duurzaamheidsvisie 2025-2028	Voorstel college begroting 2025						200			
Klimaatadaptie										
Subsidie voor vergroening	Begroting 2024						50			
Uitvoeringsbudget	Voorstel college begroting 2025						100	100		
Werkbegeleiding buitenteams										
Formatie-uitbreiding	Begroting 2024						40			
Bijdrage uit reserve reïntegratie	Begroting 2024						-40			
Reconstructie weginrichting										
Aanvullende onderhoudsmiddelen voor openbaar profiel bij rioolvervanging	Begroting 2023						250	250		
Laatste deel zuid oostelijke fietsring / reconstructie Pelmolenweg	Begroting 2024	505	0	22						
H.W. Jansen-tunnel										
Groot onderhoud	Voorstel college begroting 2025						168			
Mobiliteit										
Verkeersveiligheidsmaatregelen (co-financiering met Rijk)	Begroting 2023						80	80		
Totaal programma 7		1.505	50	32	20	0	848	430	0	0

Maatschappelijk effect / Actie	Bron	Investering	structureel				incidenteel			
			2025	2026	2027	2.028	2025	2026	2027	2.028

15.	Algemene dekkingsmiddelen											
Stelposten												
Stelpost voor nieuw beleid		Meerjarenraming			100	100	100					
Totaal programma 15			0	0	100	100	100	0	0	0	0	0

Totaal nieuwe wensen 2024-2027	4.520	704	439	501	467	7.153	3.487	420	0
-----------------------------------	-------	-----	-----	-----	-----	-------	-------	-----	---

Waarvan voorstellen college begroting 2025	1.910	144	-150	61	367	2.663	529	100	0
---	-------	-----	------	----	-----	-------	-----	-----	---

1. Inwoners, Organisatie en Bestuur

Coalitieakkoord 2022 - 2026

Rijssen-Holten heeft een krachtige samenleving, een stabiel bestuur en een gedreven organisatie. In een tijd met veel uitdagingen, weten we dat we kunnen bouwen op dit sterke fundament. Als bestuur staan we naast inwoners en maatschappelijke partners in plaats van tegenover elkaar. Samen werken we aan de uitdagingen waar we voor staan en willen we het welzijn in Rijssen-Holten verhogen.

Dienstbare overheid

We zijn als gemeente dienstbaar aan onze samenleving. De uitdagingen van deze tijd zijn opgaves van de hele samenleving, niet enkel van ons als gemeente. We hebben dan ook actief aandacht voor de rol die wij als gemeente hebben of willen bij bepaalde opgaves en wat de rol is van inwoners, partners en ondernemers.

Inwoners doen mee

Afgelopen jaren hebben veel mooie initiatieven Rijssen-Holten mooier, schoner, veiliger, duurzamer, groener en prettiger gemaakt. Dit willen wij aanmoedigen en onze inwoners uitdagen. We ontwikkelen een strategie waarin duidelijk wordt hoe we als gemeente met deze initiatieven omgaan. Hierin staat wanneer inwoners kunnen meepraten, meedenken of meebeslissen bij het opstellen van beleid of uitwerken van plannen.

Dienstverlening

Onze medewerkers zijn allemaal dienstverleners. We hebben oog voor de mens achter de inwoner en gaan proactief en integraal aan de slag voor het juiste antwoord. We sturen actief op digitale dienstverlening waarbij inwoners snel en makkelijk eenvoudige aanvragen doorlopen. Voor andere verzoeken of ideeën denken we juist mee met de inwoner en zoeken we samen naar de beste oplossing. Naast de digitale ingang blijft de fysieke ingang altijd een mogelijkheid.

De inwoner centraal

‘Paarse krokodillen’ willen we niet in Rijssen-Holten. We willen voorkomen dat inwoners en bedrijven verdwalen in de bureaucratie van de overheid. Dat doen we door te werken met zo simpel mogelijke regels en procedures en altijd oog te blijven houden voor de mens achter de vraag. Regels en procedures zijn nodig en bieden houvast, maar mogen nooit een doel op zich worden in onze dienstverlening. Juridisch geoorloofd is niet altijd hetzelfde als moreel verantwoord. Daarom werken we met hardheidsclausules in onze gemeentelijke regelingen. We werken waar mogelijk met meerjarenafspraken om aanvragen zo gemakkelijk mogelijk te maken voor de samenleving.

Regionale samenwerking

We doen lokaal wat kan en werken regionaal samen. Samenwerking is geen doel op zich, maar een middel om onze doelen te bereiken. We werken regionaal slim samen als dit leidt tot betere oplossingen op het gebied van onder andere bereikbaarheid, duurzaamheid, werkgelegenheid, gezondheidszorg, recreatie en woningbouw. In de regio werken we daarnaast samen in de investeringsprogramma’s van Twente Board.

Digitalisering en werken met data

Steeds meer gaat tegenwoordig digitaal. De inwoner mag erop vertrouwen dat dit goed en veilig geregeld is. We zetten daarom in op de veiligheid van onze informatie en systemen. Daarnaast hebben we steeds meer lokale en open data beschikbaar die we willen gebruiken bij het opstellen van nieuw beleid, voor het experimenteren met een wijkgerichte aanpak en die we benutten om het effect van onze inzet te meten. Hierbij richten we ons niet alleen op meetbare effecten. We betrekken ook kwalitatieve informatie van partners en inwoners bij de vraag of we onze maatschappelijke opgaves bereikt hebben.

Thema financiën uit Coalitieakkoord 2022-2026

Rijssen-Holten staat bekend als een financieel gezonde gemeente en dat willen we graag zo houden. Er ligt een coalitieakkoord met ambitie, maar we zijn ons bewust van de onzekerheden in het financieel perspectief. De lasten voor onze inwoners moeten passen bij het voorzieningenniveau. Mocht het nodig zijn, dan maken we inhoudelijk

keuzes over wat we wel en niet doen.

We zorgen voor een structureel sluitende jaar- en meerjarenbegroting. Daarnaast gaan we op zoek naar incidentele investeringen die de structurele kosten kunnen verlagen of die structurele baten opleveren. We streven naar lage lasten voor onze inwoners, maar dit is geen doel op zich. De lasten moeten altijd worden gezien in relatie tot het niveau van de voorzieningen en investeringen in het maatschappelijk belang. Dit kan betekenen dat de lasten moeten stijgen om ambities te behalen of dat we keuzes moeten maken over wat we wel of niet doen als de financiën komende jaren minimaal zijn. Onze gemeente koopt daarnaast duurzaam, bij voorkeur circulair en waar mogelijk lokaal in.

Strategische visie 2010-2030, versie 2021

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Op www.rijssen-holten.incijfers.nl vindt u statistische informatie over onze gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

Prioriteiten

80 jaar dodenherdenking en bevrijding

In 2025 wordt 80 jaar vrijheid gevierd en zal er ook speciale aandacht zijn voor de gevallen 80 jaar geleden. De Stichting Welcome Again Veterans, de Stichting Viering Nationale Feestdagen en de Oranjevereniging Rijssen zullen in 2025 in ieder geval activiteiten ontplooiën. Aan deze instellingen wordt voor deze activiteiten incidenteel een aanvullende subsidie beschikbaar gesteld. Daarnaast zullen voor de herdenking op de Canadese begraafplaats door de gemeente kosten worden gemaakt, dit betreft onder andere kosten voor verlichting, geluid, rijplaten en de inzet van pendelbussen.

Uitvoering verhaal Rijssen-Holten

Het project 'Het Verhaal van Rijssen-Holten' fungeert als een soort paraplu-project met als doel om bestaande programma's en ambities beter te verbinden op het gebied van wonen, werken en recreëren. Deze paraplu moet ervoor zorgen dat we duidelijke handvatten hebben (propositie), meer verbinding, een efficiënte organisatie, duidelijke rolverdeling met meer ambitie. Onze ambitie zou moeten zijn om landelijk en internationaal, samen met onze partners, één verhaal te vertellen over Rijssen-Holten en elkaar daarin te versterken. Door bijvoorbeeld het Hanzeverleden optimaal te gebruiken of de Canadese begraafplaats een plek te geven bij een nieuwe manier van herdenken. Hiermee geven we een boost aan de gezamenlijke profilering van Rijssen-Holten.

Formatie consulenten jeugd en Wmo

In 2020 is een ontwikkelplan geformuleerd om meer aanvragen via de gemeente te laten laten lopen en de wachttijden terug te dringen. Dat is gelukt maar het vergt nog wat meer inspanning om de wachttijden op het streefniveau van 2 weken te krijgen. De dalende trend is goed terug te zien via het dashboard. Dit moeten wij de komende tijd vasthouden om tot deze 2 weken te dalen.

Structurele inzet beleidsmedewerker mobiliteit

Na een tijd van relatieve luwte op het gebied van mobiliteitsbeleid zijn er de afgelopen twee jaar stappen gemaakt rondom het mobiliteitsbeleid (onder andere visie op mobiliteit en uitvoeringsprogramma mobiliteit) voor onze gemeente. Hierbij zien we dat de opgaven rondom mobiliteit wijzigen. Waar in het verleden vooral ingezet werd op bereikbaarheid en de realisatie van infrastructurele werken, zien we nu dat mobiliteitsbeleid een breder doel heeft en krijgt. Mobiliteit komt steeds centraler te staan bij thema's als leefbaarheid, veiligheid en duurzaamheid. Dit zorgt ook voor extra en nieuwe taken, zoals inzet op laadinfrastructuur, communicatie en mobiliteitsdata. Deze taken zijn de afgelopen periode deels en erg versnipperd opgepakt door bestaande medewerkers, maar pasten niet binnen het

takenpakket. We willen vanuit het uitvoeringsprogramma integraal en toekomstbestendig aan de slag met de mobiliteitstransitie, waarbij ons inziens een structurele beleidsmedewerker mobiliteit noodzakelijk is.

Wat gaan we er voor doen?

Actuele ontwikkelingen

.

e-Depot

Met alle snelle technologische veranderingen in het algemeen en de ontwikkelingen in zaaksystemen of taakspecifieke applicaties in het bijzonder en de mogelijke wijzigingen die het architectuurprincipe Common Ground gaat brengen, is duurzame opslag en ontsluiting van documenten niet altijd of alleen met grote moeite verzekerd.

Vanuit de Archiefwet zijn wij verplicht om hieraan te voldoen en een e-Depot maakt dit mogelijk.

We hebben de mogelijkheden - samen met andere gemeenten in de regio Twente - onderzocht. Er is momenteel een e-Depot dat in belangrijke mate aan onze eisen en wensen voldoet, maar de (incidentele en structurele) middelen hiervoor zijn in de Kadernota vooralsnog niet meegenomen. Aansluiting is daardoor niet mogelijk.

Een e-Depot op basis van Common Ground is momenteel nog niet beschikbaar. In Nederland worden de eerste stappen hiervoor gezet. Op langere termijn kan dit de betere optie zijn.

De afweging hierop zal weergegeven worden in een bestuursvoorstel.

Uitgaande subsidies afwegen tegen inkomende subsidies

Doelstelling van subsidiëring is om bepaalde activiteiten te stimuleren. Dat willen we handhaven. Het is echter wel goed om uitgaande subsidies af te wegen tegen mogelijke inkomende subsidies. Dit willen we via de subsidiecoördinator structureel oppakken. Uiteindelijk kan dit geld opleveren.

Wat gaan we er voor doen?

Wat gaan we wijzigen

.

Fotokopieerapparatuur scherper inkopen

We besparen budget door scherper in te kopen.

2. Jongeren en Onderwijs

Coalitieakkoord 2023 - 2027

Rijssen-Holten is een thuis voor onze jongeren. We willen voor alle jongeren een aantrekkelijke gemeente zijn, maar ook aandacht hebben voor jongeren met wie het (tijdelijk) niet zo goed gaat. Bij het sociale karakter van onze gemeente past dat de jeugd in zijn eigen sociale omgeving terecht kan met hulpvragen en voor het krijgen van onderwijs. Daarbij zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met het onderwijs, zorgaanbieders en jeugd- en jongerenwerk.

Een goede en betaalbare jeugdzorg

We zetten in op een regionale en lokale vertaling van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd om de kwaliteit van jeugdzorg goed en de kosten beheersbaar te houden. We blijven sterk inzetten op het gezin als liefdevolle basis, preventie en voorliggende voorzieningen: dit past bij de sterke sociale banden en modern noaberschap in onze samenleving. We willen op deze manier voorkomen dat (duurdere) individuele zorg nodig is. Waar maatwerk nodig blijkt, schakelen we snel en adequaat.

Een integrale en wijkgerichte aanpak.

Samenwerking tussen onderwijs, sport, jeugd- en jongerenwerk, politie, kerken, welzijnswerk en culturele instellingen is essentieel voor de gezondheid van onze jeugd. Als gemeente pakken we actiever de regie in deze samenwerking om een aanbod te creëren dat op de vraag is afgestemd. Deze integrale aanpak is nodig bij zowel voorliggende voorzieningen als individuele zorg. De regie vanuit de gemeente leidt dan wel tot extra inzet, maar verdient zich naar verwachting terug doordat de vraag en daarmee de kosten voor individuele zorg dalen. Daarnaast willen we experimenteren met een wijkgerichte aanpak bij opgaves die zich hiervoor lenen; bijvoorbeeld de maatschappelijke problematiek en veiligheid in wijk Plan Zuid.

Onderwijs: de start van een leven lang leren

School is de plek waar talenten tot bloei komen. Alle kinderen uit Rijssen-Holten verdienen een eerlijke kans om hun dromen werkelijkheid te laten worden. Een brede, vrije keuze van de school is hierbij ons uitgangspunt. We willen inzetten op 'thuisnabij' onderwijs en scholen de kans geven speciaal onderwijs aan te bieden. Daarnaast stimuleren we de samenwerking tussen het bedrijfsleven en onderwijs, zodat opleidingen aansluiten bij de lokale vraag op de arbeidsmarkt. Ook steunen we initiatieven van onderwijsinstellingen in het onderwijsaanbod voor volwassenen en schoolverlaters.

Huisvesting van onderwijs

Goede onderwijshuisvesting met aandacht voor binnenklimaat, veiligheid en duurzaamheid is een kerntaak van ons als gemeente. We stimuleren dat schoolgebouwen multifunctioneel en slim worden ingezet. Daarnaast zetten we ons in voor nieuwbouw van De Waerdenborch op een geschikte locatie in Holten en benutten we kansen voor een goede herontwikkeling van het huidige terrein. Als er uit de samenleving een initiatief komt voor een basisschool in het Opbroek, staan we daarvoor open.

Strategische visie 2010-2030, versie 2021

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Op www.rijssen-holten.incijfers.nl vindt u statistische informatie over onze gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

Prioriteiten

Extra middelen voor vervangende nieuwbouw Waardenborch op nieuwe locatie

Onderdeel van het nieuwe IHP 2024-2039 betreft de verplaatsing van de Waardenborch. Hiervoor zijn al middelen gereserveerd. Op basis van de per 2025 geldende normen voor stichtingskosten (verwacht startjaar) wordt verwacht dat het gereserveerde bedrag voor de vervangende nieuwbouw van de school niet toereikend zal zijn. Uitgaande van 90% bekostiging door de gemeente (van € 32,5 miljoen.) betekent dit dat aanvullend nog een bedrag nodig is van ongeveer € 1,6 miljoen.

Uitbreiding Holterenschool

In de prioritering schoolbesturen voor het IHP krijgt de uitbreiding van de Holterenk in verband met een aanzienlijke groei van leerlingen prioriteit 1. De huidige capaciteit van de school betreft 1007 m². Door de groei van het aantal leerlingen is er een structurele behoefte van 1263 m² (waarbij vanaf 2032 ook 5 piekjaren 1300 m² aan de orde is). Dus uitbreiding met minimaal 256 m² is noodzakelijk. Rekening houdend met 40 m² extra ruimte voor zorgfuncties/het bieden van passend onderwijs (nieuw beleid) komt de structurele behoefte uit op 1303 m² bvo. Op basis van een uitbreiding van 296 m² (1303 minus 1007) is voor het jaar 2025 een geschat investeringsbedrag nodig zo rond de € 1.150.000,- (296 x € 3.800 p/m). Omdat er nu al sprake is van een tekort aan capaciteit wordt onderzocht of tijdelijke onderwijshuisvesting op korte termijn mogelijk is. Ingeschat wordt dat voor vervoerskosten en huur een bedrag van € 100.000 nodig is. Dit vloeit voort uit een aanvraag voorziening onderwijshuisvesting programmajaar 2025. Op basis van het resultaat leerlingenprognoses wordt dit opgenomen in het nieuwe IHP 2024 - 2039.

Uitbreiding Haarschool Holten

In de prioritering schoolbesturen voor het IHP krijgt een verdere uitbreiding van de Haarschool Holten in verband met een grotere groei van leerlingen dan was voorzien prioriteit 1. De nieuwe capaciteit van de school betreft 1315 m². Door de groei van het aantal leerlingen is er een structurele behoefte van 1452 m² (waarbij vanaf 2033 ook 6 piekjaren 1500 m² aan de orde is). Dus uitbreiding met minimaal 137 m² is structureel noodzakelijk. Rekening houdend met 40 m² extra zorgfunctie/ het bieden van passend onderwijs (nieuw beleid) komt de structurele behoefte uit op 1492 m². Op basis van een uitbreiding van 177 m² (1492 minus 1315) is voor het jaar 2027 een geschat investeringsbedrag nodig zo rond de € 700.000,- (177 x € 3.800 p/m). Voor tijdelijke onderwijshuisvesting wordt ingeschat dat voor vervoerskosten en huur een bedrag van € 100.000 nodig is. Op basis van resultaat leerlingenprognoses wordt dit opgenomen in het nieuwe IHP 2024 - 2039.

Maatregelen binnenklimaat Banisschool

In verband met klimaat problemen binnen de Banisschool wil het RSVR schoolbestuur hiervoor maatregelen treffen door middel van een grondige renovatie. Door het treffen van de maatregelen zorgt de school in lijn met de visie op onderwijshuisvesting voor een kwalitatief frisse school klasse B. Het RSVR schoolbestuur verzoekt (met een verwijzing naar de door de gemeente ontvangen middelen voor onderwijskundige vernieuwingen, waarop de school geen aanspraak kan maken) om invulling te geven aan nieuw beleid. In de prioritering schoolbesturen voor het IHP krijgt het verzoek prioriteit 3. Voorgesteld wordt om in lijn van de vastgestelde visie op onderwijshuisvesting en de daarvoor opgestelde nieuwe beleidsregels bij het nieuwe IHP een bijdrage toe te kennen voor maatregelen binnenklimaat. Dit bedraagt 1/3 deel van de werkelijke kosten, met een maximum van € 50.000,- voor het PO. Dit vloeit voort uit een aanvraag voorziening onderwijshuisvesting programmajaar 2025, sluit aan op de ambitie uit de visie op onderwijshuisvesting en is daarom als onderdeel van nieuw beleid opgenomen in het nieuwe IHP 2024 - 2039.

Aanpassingen ten behoeve van thuisnabij onderwijs en maatregelen binnenklimaat Jacobus Fruytierschool

Op basis van het nieuwe vast te stellen beleid is er de mogelijkheid om te voorzien in een bijdrage thuisnabij onderwijs (cluster 4). Op basis van 22 leerlingen zou dit om een ruimtebehoefte gaan van 268,4 m² bvo. Omdat er sprake is van aanpassingen binnen een bestaand onderwijsgebouw waarin sprake is van voldoende capaciteit, is de vaste voet reeds toegekend. Op basis van het beleid is de gemeente bereid hierin een bijdrage te leveren. De vergoeding bedraagt maximaal € 500,- per/m² bvo. In dit geval € 134.200,-. Ook wil het schoolbestuur in 2025 in huidig gebouw maatregelen treffen ter verbetering van de temperatuur, het binnenklimaat en de akoestiek. Binnen het onderwijs spreken we dan ook wel van 'frisse scholen'. De bijdrage maatregelen binnenklimaat bedraagt 1/3 deel van de werkelijke kosten, met een maximum van € 100.000,- voor het VO. Het schoolbestuur combineert de aanpak van het binnenklimaat met verduurzaming, zodat de stijgende energielasten van installaties gecompenseerd kunnen worden. Voor deze gecombineerde aanpak kan het schoolbestuur een rijkssubsidie van 60% van de werkelijke kosten tegemoet zien. In de prioritering schoolbesturen voor het IHP krijgen beide verzoeken prioriteit 3. Dit vloeit voort uit een aanvraag voorziening onderwijshuisvesting programmajaar 2025, sluit aan op de ambitie uit de visie op onderwijshuisvesting en is daarom als onderdeel van nieuw beleid opgenomen in het nieuwe IHP 2024 - 2039.

Middelen binnensportaccommodaties Holten

De binnensportaccommodaties op de huidige locatie (sportzaal Rietbergstraat, sporthal 't Mossink en gymzaal Vrijheidslaan) zijn allemaal toe aan vervanging op de korte termijn (zie het Synarchiscapaciteitsrapport binnensport 2017 en de Sportvisie 2020). Dit is een cruciaal moment om na te denken over de toekomst van de binnensportaccommodaties in Holten in de breedste zin. Door nu de binnensportaccommodaties mee te nemen in de plannen voor de nieuwbouw van de Waerdenborch zijn er mogelijk synergievoordelen te behalen. De samenvoeging van sport en onderwijs en de koppeling van binnen- en buitensportaccommodaties op het Vletgoor biedt kansen voor de toekomst. Door de huidige binnensportaccommodaties sportzaal Rietbergstraat en sporthal 't Mossink te verplaatsen wordt de herontwikkelpotentie van de huidige locatie groter. Er kunnen meer vierkante meters ontwikkeld worden tot een andere functie doordat naast de binnensportaccommodaties ook parkeer- en verkeersruimtes en hindercirkels van sportvoorzieningen komen te vervallen. Het gaat hier dus om middelen te verkrijgen voor de vervangende nieuwbouw van Sporthal 't Mossink en sportzaal de Rietbergstraat in Holten op de nieuwe locatie van de Waerdenborch, door realisatie van één sporthal met vier zaaldelen. We gaan er hierbij vanuit dat de planning (start bouw Waerdenborch eind 2025) gehaald gaat worden. Is dit niet het geval dan is het aan te bevelen het bedrag dat in het eerste jaar (2025) overblijft in de reserve Waerdenborch te storten om daarmee afboeking van de oude sporthallen, verhuiskosten e.d. te financieren.

Wat gaan we er voor doen?

Actuele ontwikkelingen

Wat gaan we er voor doen?

Wat gaan we wijzigen

3. Samen zorgen

Coalitieakkoord 2023 - 2027

In Rijssen-Holten hebben we oog voor elkaar. Gezondheid, eigen regie over je zorg en meedoen in de maatschappij is voor iedereen belangrijk. Wij bieden hulp en zorg aan inwoners die dit nodig hebben en koesteren ons modern noaberschap. Dit doen we door te werken aan een sociale, inclusieve samenleving waarbij welzijnswerk, jongerenwerk, gezondheid, vrijwilligers en mantelzorgers een belangrijke rol spelen.

Preventie

Gezondheid gaat allang niet meer alleen over ziekte en zorg, maar steeds meer over leefstijl en welzijn. Samen met het onderwijs, sportverenigingen, werkgevers en zorgpartners pakken we het preventieakkoord actief op en zetten we stappen op het gebied van preventie en gezonde levensstijl. Dit vraagt een brede aanpak met aandacht voor voeding, sport en bewegen, overgewicht, eenzaamheid, mentale weerbaarheid, roken, alcohol en ruimtelijke inrichting.

Menselijke maat

We gaan verder met de transformatie in het sociaal domein door in te zetten op preventie, laagdrempelige en collectieve voorzieningen en het mobiliseren van de kracht uit de samenleving. Wettelijke en budgettaire grenzen tussen de verschillende domeinen of organisaties mogen niet belemmerend werken in het toekennen van zorg die inwoners nodig hebben. Dit vraagt een manier van denken die niet gaat over regels, indicaties of beleid, maar oog heeft voor de menselijke maat, voor de persoon over wie het gaat.

Iedereen doet mee

Alle inwoners van Rijssen-Holten zijn ons even veel waard: iedereen mag er zijn en doet mee. Voor discriminatie en racisme in welke vorm dan ook is geen plek in onze gemeente. We werken aan de brede toegankelijkheid van de gemeente voor mensen met een beperking, hebben oog voor laaggeletterdheid en digitale vaardigheden. We werken in de praktijk samen met maatschappelijke partners om inclusiviteit te bevorderen.

Een thuis voor iedereen

We voelen een verantwoordelijkheid om een fijn en veilig thuis te zijn voor nieuwkomers. Integratie is daarbij geen keuze, maar een morele verplichting. We willen dat nieuwkomers zo snel mogelijk opgenomen worden in onze samenleving. Dat begint met de taal leren, maar ook dat gaat sneller en beter als nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij.

Modern noaberschap

We koesteren ons modern noaberschap en maken gebruik van de kracht in onze buurten en wijken. Dit betekent dat we niet doorslaan in individualisering en specialisatie, maar inzetten op vroeger vanzelfsprekende onderlinge hulp. De ondersteuning van onze mantelzorgers en vrijwilligers is hierbij van groot belang. We versterken de inzet op wijk- en buurtniveau en gebruiken actief data om gericht te zien op welke plekken deze inzet bijdraagt. Dit doen we door breed de samenwerking te zoeken met welzijnspartners, maar ook met onder andere woningcorporaties.

Strategische visie 2010-2030, versie 2021

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Op www.rijssen-holten.incijfers.nl vindt u statistische informatie over onze gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

Prioriteiten

Logeerszorg ter ontlasting van de mantelzorger lokaal en regionaal

Logeerszorg is een van de manieren om mantelzorgers te ondersteunen. Het doel is om mantelzorgers in Rijssen-Holten te ondersteunen en te ontlasten door dichtbij huis kwalitatief goede mogelijkheden voor logeerszorg aan te bieden. Dit is een vorm van respijtzorg. Hierdoor zijn mantelzorgers in staat om langer zorg te blijven bieden aan hun

naaste. Het is de verwachting dat de behoefte aan logeerszorg niet zal afnemen, maar eerder zal stijgen door meer bekendheid, vergrijzing en het beleid om mensen langer thuis te laten wonen. Omdat er nog geen evaluatie heeft plaatsgevonden, wordt voor 2025 nog incidenteel budget gevraagd. Rond de zomer 2024 vinden de eerste evaluaties van beide pilots plaats, zowel lokaal als regionaal. Afhankelijk van de uitkomst van de evaluatie wordt mogelijk structureel budget aangevraagd bij de kadernota 2026.

Wat gaan we er voor doen?

Actuele ontwikkelingen

.

BSO+

Er wordt ingezet op een evaluatie in het jaar 2024. Na de evaluatie wordt bekeken of verlenging van de pilot opportuun is. Hoofddoel is dat ieder kind van 4 tot 13 jaar, met een ondersteuningsvraag in Rijssen-Holten, een beroep kan doen op reguliere passende buitenschoolse opvang zo licht, zo dichtbij en zo tijdig mogelijk. Met de passende buitenschoolse opvang wordt een sluitend netwerk van opvang in Rijssen-Holten voor kinderen in de leeftijd van 4-13 jaar gecreëerd.

Wat gaan we er voor doen?

Wat gaan we wijzigen

.

Benutten SPUK-regeling voor de Wet Inburgering

ViaVie verzorgt de maatschappelijke begeleiding en Global Talk levert tolken in het kader van de wettelijke taak maatschappelijke begeleiding statushouders en inzet van tolken daarbij. Zowel de kosten van ViaVie voor maatschappelijke begeleiding (2023 € 48.900,-) als kosten Global Talk voor inzet tolken komen ten laste van reguliere middelen. Maar deze mogen ten laste gebracht worden van de specifieke SPUK-uitkering die wij ontvangen. Hierdoor spelen we structureel regulier budget vrij. De kosten van Global Talk 2023 bedragen in totaal € 5.200,-. Wij schatten in dat 50% daarvan voor statushouders NWI is. Die kosten (€ 2.600,-) brengen we tlv SPUK-regeling NWI. Totaal dus € 51.500,- die vrijvalt in de autonome middelen.

Ondersteuning en waardering mantelzorgers

Het gaat hier om ondersteuning mantelzorgers ter voorkoming van overbelasting. Naar aanleiding van het beleidsplan Mantelzorgers en vrijwilligers is € 20.000 opgenomen in de begroting voor nieuw beleid. Jaarlijks houden we middelen over en in juli is een motie van € 20.000 voor extra mantelzorg en vrijwilligersondersteuning aangenomen. We blijven inzetten op de ondersteuning van mantelzorgers maar denken met minder budget toe te kunnen.

Aanvalsplan jeugd

Voor het oppakken van het Aanvalsplan jeugd was incidenteel geld beschikbaar gesteld voor uitbreiding van de formatie voor 18 uren per week voor de duur van twee jaar (2023 en 2024). Het Aanvalsplan is met ingang van november 2023 niet als apart 'project' opgepakt, maar binnen de reguliere werkzaamheden door de beleidsadviseur preventie en sociale veiligheid.

Maatschappelijke smeerolie

In het coalitieakkoord 2022-2026 is opgenomen: We koesteren ons modern noaberschap en maken gebruik van de kracht in onze buurten en wijken. De regeling maatschappelijke smeerolie kan daar een bijdrage aan leveren maar er

wordt weinig gebruik van gemaakt. Het structurele budget kan geschrapt worden en daarvoor in de plaats kunnen eventuele toekenningen incidenteel worden gedekt.

Budget voor realiseren inlooppunten GGZ verminderen

Het gaat hier om het realiseren van 'vrije' inlooppunten voor de specifieke doelgroep GGZ, die moeilijk danwel geen gebruik maken van andere vrije inloopmogelijkheden. Er zijn enkele initiatieven geweest (locatie Baalderborg Veeneslagen), maar die zijn niet succesvol gebleken. Daardoor kan een deel van het budget (ad € 20.000,00) structureel vrijvallen.

Budget sociale wijkteams schrappen

Deze post is vanuit de financiële kaart in 2018 opgenomen, maar in de praktijk is deze nauwelijks gebruikt. Alleen voor incidentele kosten van Buurtkracht. Daarvoor is inmiddels structurele financiering in de begroting opgenomen, zodat deze post kan komen te vervallen

4. Cultuur en Sport

Coalitieakkoord 2023 - 2027

Rijssen-Holten heeft een rijke cultuur, veel sportverenigingen en inwoners die los van verenigingen met plezier bewegen. Sport en cultuur zijn onmisbaar voor een gezonde maatschappij, deelname aan de samenleving en onderlinge verbondenheid. Ontspanning en rust zijn belangrijk in onze drukke samenleving, omdat het plezier en saamhorigheid geeft. Sport en cultuur zijn daarnaast belangrijke voorliggende voorzieningen die kunnen voorkomen dat onze inwoners meer zorg en ondersteuning nodig hebben.

Cultuur

Cultuur zegt iets over de geschiedenis, de identiteit en de toekomst van Rijssen-Holten. Samen met partners gaan we aan de slag met een visie op cultuur waarin aandacht is voor verschillende initiatieven en partijen, cultuureducatie en het belang van ons cultuur-historisch erfgoed. We houden hierbij de subsidiestromen in de gaten en ondersteunen verenigingen bij aanvragen als dit nodig is. De bibliotheken in Rijssen-Holten hebben niet slechts een klassieke uitleenfunctie, maar een brede maatschappelijke functie waarbij lezen, leren, ontmoeten en verblijven centraal staan. Samenwerking met het onderwijs of zorgpartners is hierin dan ook belangrijk. We vinden het essentieel dat onze gemeente een breed en toegankelijk muziekonderwijs heeft en stimuleren een actieve samenwerking tussen verschillende aanbieders. Ook willen we een versnelde uitvoering van het masterplan Oosterhof.

Sport en bewegen

Bewegen en sporten is van levensbelang en gaat verder dan sporten in competitief of verenigingsverband. Plezier in sporten is een doel op zich en verenigingen maken dit mogelijk. Samen met lokale partners en verenigingen pakken we het preventie- en het sportakkoord stevig op. We zorgen ervoor dat de basisvoorzieningen op orde zijn en hebben aandacht voor de inrichting van onze openbare ruimte om bewegen en sporten te bevorderen. We vinden het belangrijk dat alle kinderen in Rijssen-Holten kunnen zwemmen.

Daarom krijgen kinderen die met hun ouders gaan zwemmen tegen gereduceerd tarief toegang tot onze baden.

Evenementen

Evenementen zijn een belangrijk onderdeel van de culturele activiteiten in Rijssen-Holten. Ze geven kleur aan onze kernen en trekken bezoekers die niet uit onze gemeente komen. Daarbij hebben we oog voor de belangen van omwonenden die overlast kunnen ervaren van deze evenementen. We willen een herziening van het evenementenbeleid met duidelijke afspraken op het gebied van afval, duurzaamheid, veiligheid, geluid, volksgezondheid en toegankelijkheid. De aanvraag van een evenement maken we zo makkelijk mogelijk voor organisatoren door hen te ondersteunen als dit nodig is.

Strategische visie 2010-2030, versie 2021

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Op www.rijssen-holten.incijfers.nl vindt u statistische informatie over onze gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

Prioriteiten

Restauratie volière bij Parkgebouw

De volière bij het Parkgebouw Rijssen is een aangewezen Rijksmonument en gebouwd in 1922 als onderdeel van Het Volkspark. Het dierenverblijf is van cultuurhistorisch belang vanwege de recreatieve en educatieve functie, de functioneel-ruimtelijke relatie met het park en de andere objecten daarin. De constructie heeft groot onderhoud nodig. De stalen profielen, fundering en muren dienen gerenoveerd of vernieuwd te worden. Op dit moment worden subsidiemogelijkheden onderzocht, die nodig zijn om het financiële plaatje rond te krijgen.

Cultuurcoach en cultuurparticipatie

Het gaat hier om de inzet van 16 uren Cultuurcoach Cultuurparticipatie, die zich specifiek richt op het organiseren en mede vormgeven van culturele activiteiten gericht op het terugdringen van gezondheidsachterstanden van kwetsbare mensen en mensen met een beperking, jong en oud, bij lokale activiteiten en gericht op een gezondere leefomgeving voor alle inwoners in Rijssen-Holten. Cultuurparticipatie is gericht op het organiseren van bewonersinitiatieven/ontmoetingsmomenten om van daaruit verbindingen tot stand brengen tussen organisaties en kwetsbare inwoners. Van belang is dat het 'allemaal samen' wordt opgepakt en dat iedereen kan meedoen. De Cultuurcoach Cultuurparticipatie is hierin dé verbinder.

Voortzetting Cultuur- en Holocausteducatie in het basisonderwijs

Wij nemen sinds 2017 deel aan de provinciale regeling Cultuureducatie. Daarmee, plus bijdragen van de scholen én de gemeente, heeft Cultuureducatie structurele waarde op alle basisscholen, ook door inzet van Cultuurcoach/ lokaal aanbod. Elk kind komt elk schooljaar in aanraking met cultuur in diverse vormen; maatwerk en eigen keuze staan voorop. Zonder gemeentelijke bijdrage is geen beroep op de provinciale middelen mogelijk en komt een einde aan cultuureducatie in het basisonderwijs.

Verbeteren toegankelijkheid landgoed De Oosterhof (onderdeel Masterplan)

Dit betreft het uitvoeren van een deelplan van Masterplan De Oosterhof en is in overeenstemming met het coalitieakkoord; Landgoed de Oosterhof functioneel verbinden met de directe omgeving voor voetgangers. Het landgoed wordt toegankelijker aan de Oostzijde, waardoor bewoners / recreanten ook vanuit Opbroek Noord direct gebruik kunnen maken van het landgoed voor wandelen, natuur- en cultuurbeleving. De aanwezige laan krijgt extra betekenis door verbinding met de omgeving. Daarbij wordt het wandelpad in halfverharding ge-upgrade waar nodig.

Wat gaan we er voor doen?

Actuele ontwikkelingen

Bouwkundige upgrade en verdere verduurzaming zwembad Twenhaarsveld

De VVD heeft vorig jaar een motie ingediend om in navolging van de nieuwbouw van zwembad De Koerbelt, zwembad Twenhaarsveld een belangrijke upgrade te geven waardoor het behouden blijft voor de toekomst. Zwembad Twenhaarsveld is een gemeentelijk monument en is daardoor van cultuurhistorisch belang. Daarnaast heeft zwembad Twenhaarsveld een belangrijke recreatieve en maatschappelijke functie. Het huidige onderhoudsniveau is sober en veilig. Voor de zomervakantie zal een bestuursvoorstel worden gemaakt waarin keuzes worden voorgelegd. De financiële gevolgen zullen worden meegenomen met de programmabegroting.

Sportparken

Middels een onderzoek/analyse willen we bepalen op welke wijze wij sportpark De Koerbelt (inmiddels meer dan 60 jaar oud) toekomstbestendig kunnen maken/houden waarbij afstemming met en samenwerking tussen de huidige gebruikers een voorwaarde is. Daarnaast dient in het kader van verplaatsing van SG Waardenborch naar sportpark 't Vletgoor nagedacht te worden over verplaatsing van een aantal verenigingen. Dit vraagt ook om een onderzoek/analyse.

Wat gaan we er voor doen?

Wat gaan we wijzigen

5. Ondernemen en Werk

Coalitieakkoord 2023 - 2027

Rijssen-Holten is een ondernemende gemeente. Onze ondernemers spelen een essentiële rol in de lokale economie, zorgen voor de werkgelegenheid en bevorderen daarmee de vitaliteit van Rijssen-Holten. We willen een MKB-vriendelijk klimaat, met ruimte voor ondernemerschap en aandacht voor duurzaam ondernemen. Dit vraagt een balans tussen economische groei en leefomgeving. Goed samenspel tussen de gemeente en ondernemers en een proactieve opstelling is hierbij belangrijk. Ook in de uitvoering van de participatiewet werken we nauw samen met ons lokale bedrijfsleven en onderwijspartners.

Levendige centra

Een levendig en aantrekkelijk centrum is van groot belang voor onze inwoners en is een visitekaartje voor bezoekers van buitenaf. We gaan voor compacte en levendige centra in onze kernen en een goed vestigingsklimaat. Leegstand gaan we tegen door creativiteit te stimuleren en ruimte te geven voor andere functies. De winkels in Rijssen blijven dicht op zondag, met respect voor de identiteit van deze kern.

Bedrijventerreinen

De bedrijventerreinen in Rijssen-Holten zijn dé plek waar ondernemers elkaar ontmoeten, banen worden gecreëerd en werknemers de hele dag werken. Naast de in gang gezette uitbreidingen gaan we aan de slag met de herstructurering van bedrijventerreinen om tegemoet te komen aan veranderende behoeftes van bedrijven aan ruimte. We sturen hierbij actief op functies op een passende plek. Samen met ondernemers bekijken we hoe we op bestaande terreinen creatief ruimte en banen kunnen creëren. We zetten in op duurzame groei, lokale werkgelegenheid en meer diversiteit in bedrijfstakken.

Grenzen aan onze groei?

De arbeidsmarkt en onze lokale ambitie vragen om groei, maar we zijn ons ervan bewust dat groei ook grenzen heeft. We maken daarom een langetermijnvisie op het gebruik van ruimte, waarin zowel ruimtelijke als sociale aspecten worden afgewogen.

Vitaal buitengebied

Rijssen-Holten heeft een vitaal buitengebied en een sterke agrarische sector. De ontwikkelingen die op deze sector afkomen zijn uitdagend. Agrarische bedrijven moeten zich kunnen ontwikkelen om levensvatbaar te blijven, passend bij het karakter en de schaal van ons landschap. Tegelijkertijd is in het buitengebied ook ruimte voor bijvoorbeeld toerisme, verkoop van streekproducten en zorg als nevenfunctie bij agrarische bedrijven. De gemeente stimuleert deze extra of nieuwe functies. De ondersteuning van een gebiedscoördinator zetten we de komende periode voort.

Arbeidsmigranten

In Rijssen-Holten werken arbeidsmigranten die bijdragen aan onze lokale economie. Op het gebied van de huisvesting van arbeidsmigranten staan we open voor initiatieven uit het bedrijfsleven en maken we heldere afspraken. Daarbij stellen wij als gemeente duidelijke kaders en randvoorwaarden over waar, wanneer en hoe arbeidsmigranten worden gehuisvest.

Armoede

Helaas zijn er ook in Rijssen-Holten inwoners die leven in armoede. Dit uit zich in (zeer) beperkte financiële middelen of sociale uitsluiting, maar ook in gezondheidsproblematiek of kansenongelijkheid. We hebben oog voor deze verschillende vormen van armoede en de schaamte die dit met zich meebrengt. Samen met partners zetten we ons in

om armoede zoveel mogelijk te voorkomen. Daarnaast hebben we gemeentelijke armoederegelingen die de noodzakelijke financiële ondersteuning bieden. We zorgen dat we deze actief onder de aandacht brengen.

Strategische visie 2010-2030, versie 2021

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Op www.rijssen-holten.incijfers.nl vindt u statistische informatie over onze gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

Prioriteiten

.

Cofinanciering Regiodeal

Voor het verduurzamen van de energievoorziening op bedrijventerreinen zijn middelen beschikbaar via de Regiodeal. Er kunnen projecten worden ingediend die betrekking hebben op het uitvoeren van de benodigde onderzoeken als ook verzoeken voor een daadwerkelijke bijdrage bij fysieke oplossingen. Als voorbeeld kan genoemd worden een batterijopslag in het kader van een smart energy hub op een bedrijventerrein. Van de gemeente wordt een cofinanciering verwacht. Bij onderzoeken is dat 50% en bij fysieke (investerings-) projecten is dat 30%. We hebben in 2023 een start gemaakt met het doen van (voor)onderzoeken middels de zogenaamde "sprintsessies" op de bedrijventerreinen in Holten en Rijssen. Hiervoor is voldoende belangstelling zeker als het gaat om de keuze naar mogelijke fysieke-/investeringsprojecten. Het indienen van een aanvraag om een bijdrage van de Regiodeal houdt niet automatisch in dat de aanvraag ook wordt gehonoreerd. Het is wel noodzakelijk dat, mocht een aanvraag akkoord worden bevonden, de middelen voor cofinanciering gedekt zijn. Dit maakt formeel onderdeel uit van de aanvraag.

Wat gaan we er voor doen?

Actuele ontwikkelingen

Wat gaan we er voor doen?

Wat gaan we wijzigen

6. Wonen, Recreëren en Veiligheid

Coalitieakkoord 2023 - 2027

Rijssen-Holten is een prachtige gemeente om te wonen en te recreëren. Wonen in een goed, duurzaam en betaalbaar huis is een basisbehoefte, geen luxe voor slechts enkelen. In een gemeente met een prachtig nationaal park zetten we volop in op vormen van recreatie die passen bij deze omgeving. Daarnaast is veiligheid een belangrijke basisvoorwaarde voor een gemeente waarin je fijn kan wonen, werken en leven.

Wonen

De lokale vraag naar betaalbare, duurzame woningen vraagt om een actief grondbeleid. Op die manier hebben we meer invloed op de kansen en behoeftes op de woningmarkt. We maken een integrale lange termijnvisie voor woningbouw (zowel op kwaliteit als kwantiteit) die aansluit op de lokale vraag en duurzame opgaves, maar die ook rekening houdt met de schaarse beschikbare ruimte. We hebben hierbij specifiek aandacht voor voldoende betaalbare huur- en koopwoningen, waarbij we ook kijken naar stimuleringsmaatregelen voor de betaalbaarheid van de sociale sector. Ook stimuleren en faciliteren we innovatieve woonvormen.

Recreatie en toerisme

Onze gemeente is een prachtige plek om te recreëren en te ontspannen. We gaan aan de slag met de nieuwe visie op recreatie en toerisme waarbij de begrippen duurzaam, actief en gezond centraal staan. De fiets- en wandelroutes in onze gemeente zijn belangrijke trekpleisters waarin we willen investeren. Er is ruimte voor het verhogen van de toeristenbelasting om deze investeringen te kunnen doen. Samen met onze partners promoten we daarnaast het Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal. Ook willen we onze recreatiewoningen en parken vitaal en veilig houden. Hierover gaan we in gesprek met eigenaren, besturen en bewoners.

Veiligheid

Iedereen wil zich veilig voelen in de eigen leefomgeving. We werken daarom actief en wijkgericht samen met onder andere inwoners, maatschappelijke partners, politie, ondernemers en woningcorporaties op het gebied van veiligheid. Vroegtijdige signalering vraagt om ogen en oren in de wijk, onder meer van wijkagenten en gemeentelijke handhavers. We zetten niet alleen in op veiligheid op straat, maar hebben ook aandacht voor een veilige thuissituatie waarin kinderen liefdevol opgroeien.

Ondermijning

Ondermijning is een steeds vaker voorkomend fenomeen dat vraagt om een lokale aanpak. We willen de komende jaren de bestaande aanpak tegen ondermijning intensiveren en zijn ons ervan bewust dat dit arbeidsintensief is. Tegen georganiseerde criminaliteit - bijvoorbeeld in ons buitengebied - treden wij hard op in samenwerking met justitiële partners, inwoners, ondernemers, politie en handhavers. Ook de wet Bibob passen we toe om schimmige activiteiten te stoppen.

Drugsproblematiek

De zorgen rondom drugsproblematiek in Rijssen-Holten zijn de afgelopen jaren toegenomen. Overlast gaat te vaak gepaard met drugs en geweld en zorgt ervoor dat al kwetsbare jongeren verder afglijden. Samen met partners zetten we in op een integrale aanpak om problematiek vroeg te signaleren en structurele oplossingen te vinden. Hierbij gaan we wijkgericht en met behulp van data aan de slag. Zorg en veiligheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Aan de voorkant zetten we dan ook in op preventie en voorlichting, aan de achterkant hebben we een zerotolerancebeleid als het gaat over handhaving.

Strategische visie 2010-2030, versie 2021

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Op www.rijssen-holten.incijfers.nl vindt u statistische informatie over onze gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

Prioriteiten

Nieuwe locatie Kulturhus Dijkerhoek

Het gaat hier om het bevorderen van de leefbaarheid in de kern Dijkerhoek. De huidige locatie van het Kulturhus is te klein. Het gebruik is de laatste jaren flink toegenomen door de sluiting van Het Bonte Paard. Het Kulturhus heeft een studie uitgevoerd naar de uitbreidingsmogelijkheden op de huidige locatie. Dit heeft weinig opgeleverd. Op de huidige locatie zijn er geen uitbreidingsmogelijkheden, mede door dubbelgebruik van de kinderopvang. Bij verhuizing zal de kinderopvang het huidige pand volledig in gebruik nemen, omdat de kinderopvang nu ook al ruimtegebrek heeft. Het Kulturhus heeft een participatietraject doorlopen met de inwoners van Dijkerhoek. Er is draagvlak voor een nieuwe locatie van het Kulturhus. Er is een kostenraming opgesteld waarbij er sprake is van drie gelijke financieringsstromen; verkoop van huidige locatie, fondsen en een financiële bijdrage van de gemeente. Het gaat om een totaalbedrag van circa 1,5 miljoen euro. Het Kulturhus voert de realisatie zelf uit, de gemeente verstrekt een bijdrage.

PS heeft het investeringsvoorstel Leefbaar Platteland aangenomen (16 miljoen Euro). Wellicht dat hier ook gebruik van gemaakt kan worden. We zullen de initiatiefnemers hier op attenderen. De subsidieregeling gaat naar verwachting in juli 2024 open. Op 4 juli is er een startbijeenkomst voor het nieuwe subsidieprogramma.

Wonen: Versnellen en Verkennen

Dit onderwerp heeft enerzijds betrekking op de uitvoering van nog niet getransformeerde inbreidingslocaties. Deze zijn opgenomen in de nota woningbouw, maar tot heden niet uitgevoerd. Hier willen we in 2025 en 2026 actief aandacht aan schenken en deze alsnog transformeren. Anderzijds is dit onderwerp ook bedoeld voor het maken van een verplicht Volkshuisvestingsprogramma (die de woon(zorg)visie vervangt) en willen we, met het oog op de fysieke grenzen aan de groei, verkennen welke (delen van) woonwijken in onze gemeente mogelijk in aanmerking komen voor transformatie van bijvoorbeeld grondgebonden woningen naar andere vormen van wonen.

Voorbereiding parkeren centrum

De herontwikkeling van diverse (semi) centrumlocaties staat onder druk doordat er onvoldoende parkeermogelijkheden gerealiseerd kunnen worden. Enkele jaren geleden is daarom de parkeernorm voor het centrumgebied naar beneden bijgesteld. Dit heeft voor enkele plannen, waaronder de Schildhof, een positieve uitwerking gehad. Voor anderen, waaronder de herontwikkeling van het gebied de Enterstraat, is dit onvoldoende en moet gezocht worden naar alternatieven. Een goed alternatief is het uitbreiden van een centrale parkeerplaats die onder regie van de gemeente wordt gerealiseerd en waar ontwikkelende partijen parkeerbehoefte kunnen afkopen via een op te richten fonds voor de gedeeltelijke financiering van het nieuwe parkeerdek. Om in de toekomst het centrum goed bereikbaar te houden en voldoende aantrekkingskracht te hebben, is het nu tijd om de openbare parkeerfaciliteiten uit te breiden. Daarmee gaat het hier om een tweeledig doel: het stimuleren van de woningbouw in het centrum (versnelling van de productie) en de uitbreiding van de openbare parkeerfaciliteiten. De investering in een nieuwe parkeervoorziening hangt af van welke keus wordt gemaakt.

Wat gaan we er voor doen?

Actuele ontwikkelingen

Wat gaan we er voor doen?

Wat gaan we wijzigen

7. Wijken

Coalitieakkoord 2023 - 2027

Rijssen-Holten is een aantrekkelijke gemeente om in te wonen. Mooie en groene wijken dragen bij aan de leefbaarheid en veiligheid en nodigen inwoners uit om naar buiten te gaan, te ontmoeten en te bewegen. Initiatieven van inwoners spelen hierin een grote rol en willen we stimuleren. Daarnaast gaan we aan de slag met een mobiliteitsvisie waarin we duurzame keuzes aanmoedigen en ondersteunen.

Mobiliteit

We willen een brede visie op mobiliteit met aandacht voor fietsen, wandelen, gemotoriseerd verkeer, openbaar vervoer, ontsluiting van de hoofdwegen en een passende inrichting van de openbare ruimte. Deze visie moet landen in een uitvoeringsprogramma voor meerdere jaren. Hierbij ondersteunen we duurzame keuzes door bijvoorbeeld in te zetten op verkeersluwe centra, het gebruik van openbaar vervoer zoals TwentsFlex en een goede laadinfrastructuur. We stimuleren in onze visie actief het gebruik van de fiets door onze fietsstructuur te optimaliseren en aandacht te hebben voor een veilige (school)omgeving voor kwetsbare verkeersdeelnemers. Daarnaast stimuleren we de scheiding van verschillende verkeersdeelnemers. Het parkeerbeleid en de parkeernormen moeten daarnaast aansluiten op onze mobiliteitsvisie. Concreet willen we in Holten de Dorpsstraat tussen de Kerkstraat en Larenseweg afsluiten voor gemotoriseerd verkeer, een versnelde aanleg van een tweede ontsluiting van de Kalfstermansweide en een stevige lobby voor een ongelijkvloerse kruising met het spoor op de N350. Ook willen we de veiligheid van de Haarstraat en het Hogepad in Rijssen verbeteren en aandacht voor gevaarlijke kruispunten zoals bijvoorbeeld bij de Dorperdijk en de Enterstraat.

Groene wijken

Het veranderende klimaat zorgt voor hetere zomerdagen en zwaardere stortbuien die gevolgen hebben voor de leefbaarheid van onze buurten. We willen groene en veilige wijken en hebben hierbij specifiek aandacht voor klimaatadaptatie en de gevolgen van hittestress, maar ook voor veiligheid en sociale aspecten. We zetten daarnaast actief in op het behoud, onderhoud en toevoegen van kwalitatief waardevol groen, waaronder bomen. Onze inwoners zijn sterk betrokken bij hun eigen leefomgeving en de inrichting van de openbare ruimte. We stimuleren en ondersteunen daarom buurt- of inwonersinitiatieven die de leefbaarheid vergroten. Inwoners kunnen bijvoorbeeld gemeentelijke taken overnemen als zij daarvoor een goed plan en draagvlak hebben. Daarnaast benutten we de natuurlijke momenten om investeringen te doen in wegreconstructies.

Thema duurzaamheid uit Coalitieakkoord 2022-2026

Rijssen-Holten is nu een prachtige gemeente, maar moet ook voor toekomstige generaties een fijn, mooi en leefbaar thuis zijn. De komende vier jaar staat de duurzame groei en ontwikkeling van deze gemeente centraal. We zetten in op de transitie naar schone energie, een toekomstbestendige leefomgeving en hebben aandacht voor biodiversiteit. De lasten van die veranderingen verdelen we eerlijk, met oog voor sociale gevolgen en voldoende draagvlak.

Rol van de gemeente

De veranderingen hebben gevolgen voor iedereen en daarom kiezen wij voor een wijk- en bewonersgerichte aanpak. Onze rol is het stimuleren, aanjagen en ondersteunen van initiatieven van inwoners en ondernemers, maar we voelen ook een verantwoordelijkheid om zelf een rol te pakken als kansen zich voordoen, opgaves niet in de samenleving worden opgepakt of de situatie daarom vraagt. Per initiatief bekijken we in overleg wat een passende rol is. We vinden het daarbij belangrijk dat de rendementen van de duurzaamheidsontwikkelingen ten goede komen aan onze lokale samenleving. Het GroenDoen-initiatief - dat de landelijke doelstellingen als uitgangspunt heeft - volgen we met vertrouwen en belangstelling tot het voorjaar 2023. Als hiermee de lokale doelstellingen van de raad niet worden behaald, gaan we opnieuw met elkaar in gesprek en vindt er een heroriëntatie op het proces plaats.

Duurzame investeringen

We volgen de landelijke doelstellingen als het gaat over het afscheid nemen van fossiele brandstoffen. Dit betekent dat we in 2030 naar 49% minder CO₂-uitstoot willen ten opzichte van 1990 en in 2050 inzetten op 95% CO₂-reductie

ten opzichte van 1990. We stimuleren en investeren in de isolatie van bestaande woningen en intensiveren de inzet van zon op dak. Daarnaast staan we open voor innovatieve oplossingen. Uiteraard geven we zelf het goede voorbeeld door onze eigen gebouwen verder te verduurzamen.

Biodiversiteit

Voor veel planten en dieren is Rijssen-Holten ook een thuis. Bij de groei en ontwikkeling van onze gemeente hebben we oog voor biodiversiteit. De experimenten met bloemrijke akkerranden maken we structureel en we benutten in onze wijken de kansen voor het vergroten van biodiversiteit.

Strategische visie 2010-2030, versie 2021

Cijfers die een indicatie geven van het programma

Op www.rijssen-holten.incijfers.nl vindt u statistische informatie over onze gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

Prioriteiten

Groot onderhoud H.W. Jansentunnel

Op dit moment zijn er geen middelen beschikbaar voor groot onderhoud van de H.W. Jansentunnel in Rijssen. De middelen worden ingezet voor het opwaarderen van de H.W. Jansen tunnel, waardoor deze voor de komende jaren weer voldoet aan de huidige eisen en toekomstbestendig is. Het groot onderhoud bestaat uit het verwijderen van de tegels van de wanden van de fietstunnel en de wanden worden gestuct en gesausd. Ook worden de voegen van de tunnel vernieuwd. Tevens wordt de huidige verlichting vervangen.

Uitvoering klimaatadaptatie

In het programma klimaatadaptatie is vastgelegd hoe we willen inspelen op het veranderende klimaat. Een klimaatadaptief Rijssen-Holten is voor belangrijke gemeenschappelijke functies bestand tegen toenemende weersextremen als gevolg van klimaatverandering. Zo zorgen wij dat in 2050 de veiligheid op orde is door de robuustheid van onze vitale infrastructuur en dat de leefbaarheid voor onze inwoners in stand blijft/wordt vergroot. De leefbaarheid wordt vergroot door het creëren van een veilige en gezonde leefomgeving, waarin wateroverlast wordt tegengegaan en hittestress wordt verminderd. We hebben als gemeente 5 ambities opgesteld. Deze ambities geven ons richting en houvast om aan de slag te gaan met het klimaatadaptief maken van de gemeente Rijssen-Holten richting 2050. De kosten die een relatie hebben met het bestrijden van de wateroverlast komen ten laste van het rioolfonds en die zijn meegenomen met de actualisatie van het GWP. De bestaande middelen zijn ingezet voor het nemen van klimaatadaptieve maatregelen in lopende projecten. Er zijn echter ook locaties waar geen projecten gepland staan maar waar wel de urgentie bestaat om hittestress te bestrijden. Denk aan het vergroenen van het centrum en de bedrijventerreinen. Hiervoor vragen we extra geld aan.

Duurzaamheidsvisie 2025-2028

De huidige Duurzaamheidsvisie loopt tot en met 2024. Er zal dit jaar een nieuwe-/geactualiseerde visie met uitvoeringsprojecten voor de komende vier jaar worden voorbereid. Voor de uitvoering wordt een budget gevraagd. Voor de inzet daarvan kan gedacht worden aan: onderzoek naar bijvoorbeeld lokale warmtenetten, warmtescans bij woningen, stimulering bijdrage voor verduurzamingsprojecten, etc.

Wat gaan we er voor doen?

Actuele ontwikkelingen

Netcongestie

De gemeente Rijssen-Holtén zit midden in de energietransitie. In de Klimaatwet is vastgelegd dat we in 2030 55% minder CO₂ uitstoten en per 2050 volledig CO₂ -neutraal zijn. Daar is een nieuw energiesysteem voor nodig, en dat geeft groei pijn. Op steeds meer plekken in Overijssel ontstaan wachtrijen voor nieuwe of zwaardere aansluitingen op het elektriciteitsnet, ondanks forse investeringen in het net door netbeheerders, overheden en andere partijen. Dit staat duurzaamheids- en groeiambities in de weg. Capaciteit op het elektriciteitsnet en flexibele capaciteit van netgebruikers zijn voor het energiesysteem onmisbare onderdelen. We moeten naar een passend energiesysteem dat voorziet in de toekomstige energiebehoefte. Een systeem waarin vraag en aanbod, transport en distributie, opslag en omzettingvormen van energie op elkaar zijn afgestemd.

De Provincie Overijssel heeft een belangrijke rol om bovenregionaal de goede keuzes te maken om daarmee lokale problemen en mogelijke oplossingen in goede banen te leiden. Om tot goede keuzes te komen, wordt er een plan opgesteld voor de prioritering van investeringen in kabels, stations en aansluitingen (pMIEK) en een lange termijn visie op het energiesysteem als geheel (Energievisie 2030-2050). In het Landelijk Actieprogramma Netcongestie is afgesproken om in elke provincie een bestuurlijke coördinatie op netcongestie in te richten. De Energy Board is hiervan de uitwerking. In de Energy Board leggen landelijke en regionale netbeheerders en overheden samen met gebruikssectoren verbinding tussen de verschillende activiteiten die raken aan de verbouwing van het energiesysteem. Hierbij wordt gewerkt aan drie werksporen:

1. Het sneller realiseren van benodigde energie-infrastructuur.
2. Het slimmer benutten van nieuwe en bestaande energie-infrastructuur.
3. Het programmeren en prioriteren van investeringen van het energiesysteem.

Als gemeente Rijssen-Holtén zijn we nauw betrokken bij deze ontwikkelingen die direct invloed hebben op het behalen van onze eigen ambities. De ontwikkeling van deze actieplannen, -programma's en visie vraagt goede afstemming en voor zowel de pMIEK als de Energievisie is de planning dat deze in februari 2025 ter besluitvorming worden gelegd. Ondertussen gaan we als gemeente door met het inzetten op individuele oplossingen in de energietransitie binnen onze gebouwde omgeving en sluiten we aan bij de netverzwaring in onze gemeente door Enexis, welke begint in de Veeneslagen in 2024

Wat gaan we er voor doen?

Wat gaan we wijzigen

Herinrichting en herstel van De Hagen niet afzonderlijk uitvoeren

We doen de herinrichting van een deel van de Hagen niet. Dit wegvak valt binnen een 30 km/uur gebied en is nog uitgevoerd in granietkeien. We benutten natuurlijke momenten om investeringen te doen in wegreconstructies.

Herinrichten van een deel van de Oranjestraat niet uitvoeren

We doen de herinrichting van een deel van de Oranjestraat (deel Rietmolenstraat-Kerkstraat) als toegangsweg richting het centrum van Holtén niet. Dit wegvak valt binnen een 30 km/uur gebied en is nog uitgevoerd in asfalt. Deze inrichting past niet binnen 30 km/uur gebieden. We benutten natuurlijke momenten om investeringen te doen in wegreconstructies.

Bijlage: Overzicht bestand beleid

1. Inwoners, Organisatie en Bestuur

Nr.	Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie
1	Besturingsfilosofie 'Samen nieuw perspectief' (pdf)	2009	Gaat op in herijkt K
2	Koersdocument organisatieontwikkeling (pdf)	2022	Geen herziening v
3	Informatieplan 2020 (pdf)	2021	Geen herziening v
4	Organisatiebesluit (pdf)	2017	2025
5	Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2020 (pdf)	2020	Geen herziening v
6	Strategische visie 2010-2030, herijking 2021 (pdf)	2021	2025
7	Visie samenwerken met en voor de inwoners (pdf)	2024	Geen herziening v

2. Jongeren en Onderwijs

Nr.	Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
1	Startnotitie Centrum Jeugd en Gezin Herziening onderdeel Loes (pdf)	2020	Geen herziening voorzien	c
2	Realisatieplan Centrum Jeugd en Gezin (loket/lokaal) (pdf)	2010	Geen herziening voorzien	c
3	Integraal Realisatie Programma Centrum Jeugd en Gezin (regionaal) (pdf)	2010	Geen herziening voorzien	c
4	Startnotitie transitie jeugdzorg Twente (pdf)	2011	Geen herziening voorzien	r
5	Visienota Transformatie jeugdzorg Twente (pdf)	2013	Geen herziening voorzien	r
6	Nota "Samenwerken aan jeugdzorg in Twente" (pdf)	2013	Geen herziening voorzien	r
7	Nota "positionering regionale jeugdhulptaken" (pdf)	2014	Geen herziening voorzien	r
8	Beleidsnota 'Op naar het nieuwe product VVE' (pdf)	2019	2026	r
9	Beleidsplan Jeugdzorg (pdf)	2017	Geen herziening voorzien	r

10	Adviesnota verslavingspreventie (pdf)	2023	Geen herziening voorzien	c
11	Visie jeugd- en jongerenwerk gemeente Rijssen-Holten 2020-2025 (pdf)	2020	2025	r
12	Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (pdf)	2020	Periodiek	

3. Samen Zorgen

Nr.	Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door College (c) of Raad (r)
1	Visiedocument 'Cliëntondersteuning in Rijssen-Holten' (pdf)	2015	Geen herziening voorzien	r
2	Nota Publieke gezondheid (pdf) Evaluatie en herijking nota Publieke Gezondheid (pdf)	2017 2023	Geen herziening voorzien	r
3	Integratienota blijven = meedoen 2017-2019 (pdf)	2017	Wordt meegenomen met de implementatie Wet Inburgering	r
4	Beleidsplan Jeugdhulp en Wmo 2017 (pdf)	2017	Geen herziening voorzien	r
5	Startdocument integrale toegang (pdf)	2019	Geen herziening voorzien	c
6	Nota/actieplan een tegen eenzaamheid Rijssen-Holten (pdf)	2019	Geen herziening voorzien	c
7	Beleidsnota vrijwilligers- en mantelzorgbeleid (pdf)	2022	Geen herziening voorzien	r
8	Woonzorgvisie 2030 (pdf)	2022	2030	r

4. Cultuur en Sport

Nr.	Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door College (c) of Raad (r)
-----	-------------	-----------------------	----------------------	--

1	Algemene subsidieverordening gemeente Rijssen-Holten 2016 (HTML)	2016	Geen herziening voorzien	r
2	Cultuurnota 2014-2017 (pdf)	2014	2024	r
3	Herijking ruimtelijk Erfgoedbeleid Rijssen - Holten (pdf)	2023	Geen herziening voorzien	r
4	Sportvisie 2020 (pdf)	2020	Geen herziening voorzien	r
5	Lokaal sportakkoord Rijssen-Holten (pdf)	2020	Wordt samen met preventieakkoord opgepakt samen met 'Op Je Best'	c

5. Ondernemen en Werk

beleidsstuk	jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
1. Structuurvisie centrum Holten (pdf)	2006	Gaat op in Omgevingsvisie	r
2. Detailhandel op het bedrijventerrein (pdf)	2008	Gaat op in Omgevingsvisie In 2024 zal er een nieuwe visie op detailhandel worden opgesteld	r
3. Structuurvisie Centrum Rijssen 2025 (SCR2025) (pdf)	2016	Gaat op in Omgevingsvisie	r
4. Inrichting en organisatieplan lokale uitvoering Wsw en re-integratie (pdf)	2020	Gaat op in Omgevingsvisie	c
5. Beleidsplan armoede en schulden	2022	Geen herziening voorzien	r

6. Wonen, Recreëren en Veiligheid

Wonen

beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) burgemeester (b) of raad (r)
1. Structuurplan De Liesen (pdf)	2007	Geen herziening voorzien	r

2. Structuurvisie Het Opbroek (pdf)	2020	Geen herziening voorzien	r
3. Structuurvisie Rijssen-Holten (pdf)	2012	Wordt Omgevingsvisie	r
4. Welstandsnota Rijssen-Holten (HTML) (Holten kern en wonen, Rijssen wonen, Rijssen kern, Rijssen bedrijven)	2012/2013	Gaat op in Omgevingsvisie/plan	r
5. Nota inbreidingsbeleid (HTML)	2014	Geen herziening voorzien	r
6. Gebiedsvisie Stokmansveld (pdf)	2014	Geen herziening voorzien	r
7. Structuurvisie Centrum Rijssen 2025 (SCR2025) (pdf)	2016	Gaat op in Omgevingsvisie	r
8. Woonvisie 2021 t/m 2023 (pdf)	2021	2024	r
9. Woningbouw 2017-2021 (pdf)	2021	2024	r
10. Nota Grondbeleid (pdf)	2023	Geen herziening voorzien	r

Recreëren

beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) burgemeester (b) of raad (r)
10. Landschapsontwikkelingsplan (deel 1 gebiedsbeschrijving (pdf), deel 2 gebiedsvisie (pdf), deel 3 projectenbundel (pdf), kaart deelgebieden (pdf), visiekaart A3 (pdf))	2008	Gaat op in Omgevingsvisie	r
11. Ruimtelijke horecavisie Rijssen-Holten 2021 (pdf)	2021	Geen herziening voorzien	r
12. Holten Hogerop/Heerlijk Holten beleidsvisie (pdf)	2010	Geen herziening voorzien	r

13. Kadernota Landelijk gebied (pdf)	2011	Gaat op in Omgevingsvisie	r
14. Integraal herzien bestemmingsplan Buitengebied (regels (HTML), toelichting (HTML), bijlage bij de regels (HTML), bijlage bij de toelichting (HTML), vaststellingsbesluit (pdf)	2012	Gaat op in gemeentebreed omgevingsplan	r
15. Twentse kracht groene metropool Twente (uitvoeringsprogramma en gebiedsontwikkeling) (pdf)	2014	Geen herziening voorzien	c
16. Ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied (HTML)	2015	Gaat op in Omgevingsplan	r
17. Visie vrijetijdseconomie Rijssen-Holten (pdf)	2017	Gaat op in Omgevingsvisie	r

Veiligheid

beleidsstuk	jaar van vaststelling	herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) burgemeester (b) of raad (r)
18. Beleidsregels bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast gemeente Rijssen-Holten 2013 (HTML)	2013	Afhankelijk van eventuele wetswijziging	b
19. Damoclesbeleid (HTML)	2019	Afhankelijk van regelgeving	b
20. Beleidslijn BIBOB 2021 (HTML)	2021	Geen herziening voorzien	c/b
22. Integraal Veiligheidsbeleid "Veiligheid maak je samen!" gemeente Rijssen-Holten (pdf)	2021	Geen herziening voorzien	r

7. Wijken

verkeer

Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
-------------	-----------------------	----------------------	--

1. Fietsvisie Rijssen-Holten 2013 - 2020 (pdf)	2013	Geen herziening voorzien	r
--	------	--------------------------	---

parkeren

Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
2. Parkeeronderzoek Holten 2017 (pdf)	2017	2024	c
3. Parkeeronderzoek Rijssen 2019 (pdf)	2019	2024	c
4. Nota parkeernormen (HTML)	2019	2024	r

Milieu

Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
5. Gemeentelijk geluidbeleid (pdf)	2008	Wordt opgenomen in Omgevingsplan	c
6. Programma water en riolering 2023 (pdf)	2023	2027	r
7. Lichtbeleid (pdf)	2012	Wordt opgenomen in Omgevingsplan	r
8. Afvalinzameling 2017 - 2020 (pdf)	2019	Geen herziening voorzien	r

Groen & water

Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
9. Groenvisie Groenvisie Rijssen - Holten (pdf)	2023	Geen herziening voorzien	r
10. Berm- en slootbeheerplan (pdf)	2017	2027	c
11. Watervisie (pdf)	2011	Geen herziening voorzien	r

12. Beleidsstrategie openbare ruimte (pdf)	2006 (geëvalueerd in 2022)	Evaluatie 2026	r
--	----------------------------	----------------	---

Duurzaamheid

Beleidsstuk	Jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
13. Duurzaamheidsvisie 2021-2024 (pdf)	2021	2024/25	r

Paragraaf weerstandsvermogen en risicotabel

Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen

Na evaluatie heeft de gemeenteraad op 15 november 2019 de systematiek, norm en samenstelling van het weerstandsvermogen gehandhaafd en opnieuw vastgesteld.

Doelstellingen gemeenteraad

- risico's op geld waarden;
- op geld gewaardeerde risico's afzetten tegen weerstandsvermogen;
- transparante systematiek.

De systematiek

- belangrijke risico's identificeren en voorzien van een realistisch scenario (bijv. 2% korting gemeentefonds);
- financiële effecten van scenario's berekenen waarbij structureel en incidenteel onder één noemer worden gebracht;
- kansberekening geven bij elk benoemd risico(scenario) > laag=25%; midden=50% en hoog=75%;
- er ontstaan 4 uitkomsten te weten: laag; midden; hoog en prognose (de kans-inschatting);
- de uitkomsten worden in een matrix gezet evenals de aanwezige weerstandscapaciteit;
- de weerstandscapaciteit wordt gedeeld door het totale risicobedrag wat een ratio oplevert;
- vooral bij structurele risico's zoals gemeentefonds is weerstandsvermogen bedoeld als overbruggingsvermogen totdat de begroting weer sluitend is. Dit betekent dat niet het hele risicobedrag ten laste van de weerstandscapaciteit komt maar alleen de tijdelijke dekking waarbij het uitgangspunt is dat de tegenvaller gefaseerd wordt geabsorbeerd in de begroting;
- bij structurele risico's moet tevens doorlopend een actueel risicoprofiel gemaakt worden (dit kan de kans-inschatting maar ook de scenario-omvang betreffen);
- de laatste 2 items zijn verwerkt in een rekenmodel dat laat zien wat de gevolgen zijn van de doorrekening van de risico's en het nieuwe berekende risicoprofiel (risicosimulatie);
- na risicosimulatie ontstaat een nieuw (prognose)risicoprofiel en een bijgesteld weerstandsvermogen;
- de ratio uit de risicosimulatie geeft een accurater beeld omdat deze rekening houdt met het vermogen van de organisatie structurele tegenvallers gefaseerd op te lossen;
- de ratio uit de risicosimulatie wordt dan ook gebruikt voor de bepaling van het gewenste weerstandsvermogen;
- de gemeenteraad stelt de gewenste norm (ratio) vast;
- op basis van de waarderingstabel van de NAR (zie onderstaande tabel) heeft de raad de norm vastgesteld op de bandbreedte 1 tot 1,4.
-
-

Weerstandsvermogen	Betekenis
>2,0	uitstekend

1,4-2,0	Ruim voldoende
1,0-1,4	Voldoende
0,8-1,0	Matig
0,6-0,8	Onvoldoende
<0,6	Ruim onvoldoende

De raad heeft aan de beschikking over c.q. het in stand houden van het weerstandsvermogen de volgende eisen verbonden:

- bij een (prognose)ratio > 1,4 mag het weerstandsvermogen verminderd worden tot 1,4 ten bate van de algemene middelen;
- bij een ratio tussen 1 - 1,4 mag beschikt worden over het weerstandsvermogen voor financiële tegenvallers tot maximaal de ratio 1;
- daalt de ratio onder de 1 dan worden financiële meevallers toegevoegd aan het weerstandsvermogen tot minimaal de ratio 1.

Kanttekeningen

- het gaat om onzekere gebeurtenissen en niet om verwachtingen;
- de keuze van de scenario's is gebaseerd op expert judgement en daarom arbitrair;
- de risicosimulatie gaat ervan uit dat alle risico's zich voordoen. In de praktijk zal dit niet het geval zijn. Daar staat tegenover dat alle risico's ook niet in beeld zijn. Verder gaat er een dempend effect uit van de kansinschatting: een laag ingeschat risico telt minder zwaar mee in de simulatie. Ook is er in sommige gevallen een onderlinge relatie tussen risico's, bijvoorbeeld in het geval deze conjunctureel gerelateerd zijn;
- de risicosimulatie gaat uit van een "zelfoplossend" vermogen van de organisatie bij structurele risico's.

Actuele situatie april 2024

Het geactualiseerde risicoprofiel levert de volgende matrixen op:

	L(aag)	M(idden)	H(oog)	P(rognose)
Risico's (in mln €)	20,8	35,6	50,5	31,5
Weerstandscapaciteit (in mln €)	50,9	50,9	50,9	50,9
Ruimte/tekort (in mln €)	30,1	15,3	0,4	19,4
Kengetal W/R	2,4	1,4	1,0	1,6

Risicosimulatie

De ratio (kengetal W/R) na simulatie komt uit op 1,88, ruim voldoende en is daarmee hoger dan de door de gemeenteraad vereiste bandbreedte "voldoende"(1,0 - 1,4).

De geïdentificeerde risico's zijn opgenomen in onderstaande tabel. Bij elk risico wordt een scenario verondersteld. Vervolgens wordt de kans ingeschat van realisatie van het scenario. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de indeling laag (25%); midden (50%) en hoog (75%).

	P(rogno)se
Risico's na simulatie (in mln €)	25,3
Weerstandscapaciteit na simulatie (in mln €)	47,5
Ruimte/tekort na simulatie (in mln €)	22,2
Kengetal W/R na simulatie	1,88

Risicotabel

				bedragen x € 1.000						
					Kans *)			Na Simulatie		
	Activiteit	Risico	Impact		Laag	Midden	Hoog		Impact	Kans op optreden risico's
STRUCTURELE RISICO'S										
1	Gemeentefonds	Korting	2% korting	1.520	380	760	1.140	Laag	1.512	Laag 378
2	Sociaal domein Wmo	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	580	145	290	435	Midden	565	Midden 283
3	Sociaal domein Jeugd	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	1.240	310	620	930	Hoog	1.147	Midden 574
4	Wmo (huishoudelijke hulp)	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	450	113	225	338	Laag	439	Laag 110
5	Participatiebudget (voormalig WWB, IOAW/IOAZ)	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	770	193	385	578	Midden	732	Laag 183
6	Leerlingenvervoer	Budgetoverschrijding	10% uitgaven	160	40	80	120	Midden	152	Laag 38
7	Dividenden	Lagere uitkering	10% structurele raming	109	28	55	82	Laag	106	Laag 27
8	Rente/financiering	Stijging	1% van gemiddelde herfinancierings-behoefte	50	13	25	38	Midden	50	Midden 25
9	SamenTwente	Hogere bijdrage	pm							
10	Vastgoed/verhuur	Inkomstenderving	10% inkomstenderving	190	48	95	143	Laag	185	Laag 47
totaal structurele risico's		totaal scenario's structurele risico's		5.069	1.270	2.535	3.804		4.889	1.665
		totaal prognose structurele risico's			2.279					
INCIDENTELE RISICO'S										
					Kans *)					
	Activiteit	Risico	Impact		Laag	Midden	Hoog			
11	Arbeidsongeschikt-heidsrisico's gemeentebestuurders	Extra loon- en wachtgeldbetalingen	33% van maximum	2.100	525	1.050	1.575	Midden		
12	Infrastructurele projecten	Uitvoering	10% onderhanden werk	400	100	200	300	Laag		
13	Stadsbank Oost-Nederland	Exploitatieverliezen	pm							
14	Directe borgstellingen	Wanbetaling	5% van € 1,6 miljoen	80	20	40	60	Laag		
15	Indirecte borgstellingen	Inroepen borgstelling	2,5% van € 80,8 miljoen	2.000	500	1.000	1.500	Laag		
16	ICT	bedrijfsvoering	€ 4 miljoen	4.000	1.000	2.000	3.000	Laag		
17	Grondexploitatie; obv risicologboek; geldt voor elk scenario	Vertraging uitgifte; afwaardering gronden etc.	€ 6 miljoen	6.000	6.000	6.000	6.000 *			

totaal incidentele risico's		totaal scenario's incidentele risico's			8.145	10.290	12.435				
		totaal prognose incidentele risico's			8.670						8.670
		Totaal prognose structurele en incidentele risico's, waarbij structurele risico's zijn vermenigvuldigd met factor 10			31.460						25.319
	* gewogen gemiddelde uit het het risicologboek van de grondexploitaties.										

Toelichting risicotabel

Algemeen beeld

De onzekerheid over de macro-economische ontwikkeling blijft onverminderd groot.

Het Centraal Plan Bureau heeft in februari 2024 de nieuwste raming in het Centraal Economisch Plan gepubliceerd. Het VPB verwacht dat de Nederlandse economie terugkeert naar een gematigd groeipad, na een turbulente periode. Verwacht wordt dat de koopkracht in 2024 stevig herstelt dankzij de stijging van lonen en de daling van de inflatie. Verwacht wordt een koopkrachtstijging in 2024 van 2,7%. In 2025 groeit de koopkracht niet verder. Daarnaast heeft gericht beleid de armoede structureel doen dalen. Op middellange termijn verslechteren de overheidsfinanciën door het effect van vergrijzing de toenemende uitgaven aan sociale zekerheid en zorg, asiel en defensie en door de opgelopen rente. Daarom is een koerscorrectie nodig voor de overheidsfinanciën. Wat dit betekent voor gemeenten is erg onzeker.

Op basis van de risicotabel is de bandbreedte van de structurele risico's tussen de € 1,3 miljoen en de € 3,8 miljoen en de incidentele risico's tussen de € 8,1 miljoen en de € 12,4 miljoen. De bandbreedte (en dus de onzekerheid) blijft hiermee fors.

Van belang is dat scenario's een bandbreedte geven maar niet de betekenis hebben van onder- of bovengrenzen van toekomstige uitkomsten.

Voor de kadernota hebben we, zoals gebruikelijk, een meest waarschijnlijk scenario benoemd. Dit is per definitie onzeker.

In de begroting 2024 was de weerstandratio 1,88 bij een weerstandscapaciteit (na simulatie) van € 44,9 miljoen. In deze paragraaf is de uitkomst van de weerstandratio 1,88 bij een weerstandscapaciteit (na simulatie) van 47,5 miljoen. De ratio blijft hiermee stabiel ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting.

1. Algemene uitkering uit het gemeentefonds

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is verreweg de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente (circa € 76 miljoen). Voor de gemeentefondsuitkering was in het verleden de normeringssystematiek (trap-op trap-af-principe) van toepassing. Dit betekent dat de ontvangsten "mee-ademden" met de ontwikkeling van de rijksfinanciën. Hierin ligt dus tegelijkertijd zowel een kans als een risico besloten. Gaat het voorspoedig met de rijksfinanciën dan profiteren de gemeenten mee via het gemeentefonds, maar het omgekeerde geldt natuurlijk ook.

Om de stabiliteit van de algemene uitkering voor gemeenten te verbeteren wordt overgegaan naar een ander financieringssysteem. In eerste instantie was het de bedoeling dat deze nieuwe systematiek met ingang van 2027 zou worden ingevoerd.

In de Voorjaarsnota 2024 is de nieuwe financieringssysteem vervroegd van 2027 naar 2024. Het betekent dat het volume-access vanaf 2024 wordt gebaseerd op een 8-jarig historisch gemiddelde voor de ontwikkeling van het bruto

binnenlands product. De financiële effecten van de nieuwe financieringssystematiek zijn verwerkt in het financieel perspectief.

Sinds 2015 worden gemeenten geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds, de zogenaamde "opschalingskorting". Sinds 2019 is deze korting opgelopen tot een stand van € 300 miljoen. In de Voorjaarsnota 2024 is de verdere oploop van de opschalingskorting vanaf 2026, een structurele uitname van € 675 miljoen, geschrapt. Dit risico is hiermee vervallen.

Wel blijft het risico aanwezig dat de rijksoverheid op enig moment gaat bezuinigen. Dit kan resulteren in een lagere groei van het gemeentefonds. Ook kunnen mutaties in de maatstaven, op basis waarvan het gemeentefonds wordt berekend, aanzienlijke effecten hebben op de hoogte van de algemene uitkering, zowel negatief als positief.

Voor de eerstvolgende jaren schatten wij het risico op verlaging van de algemene uitkering in als beperkt. We hebben de risico-inschatting gehandhaafd op laag.

Als scenario houden we een korting van circa 2% aan. Dit komt overeen met een bedrag van ongeveer € 1,5 miljoen.

2. Uitgaven sociaal domein (decentralisatie Wmo)

Het is bekend dat er forse risico's zijn op dit terrein en dat de tekorten verder kunnen oplopen. Door vergrijzing, het langer thuis blijven wonen en het tekort aan geschikte woningen/woonvormen neemt de druk op de Wmo toe. Bij gebrek aan geschikte woningen kan het primaat van verhuizen niet worden toegepast en wordt er vaker voor een woningaanpassing gekozen bijvoorbeeld. Hoewel we hiervoor in principe worden gecompenseerd door het Rijk is het risico aanwezig dat de compensatie onvoldoende is. In het najaar is het budget bijgesteld als gevolg van hogere verzilveringspercentages en een stijging in de aantallen.

Het is lastig om het risico te kwantificeren. We sluiten aan bij het gebruikelijke scenario van open einde risico's, namelijk 10% van de uitgaven.

We laten de risico-inschatting staan op midden.

3. Uitgaven sociaal domein (decentralisatie Jeugd)

Het is bekend dat er ook forse risico's zijn op dit terrein en dat de tekorten verder kunnen oplopen.

Voor het onderdeel jeugd zijn er verschillende risico's. De impact van deze risico's is (nog) niet duidelijk. Het gaat hierbij onder andere om de volgende landelijke en regionale ontwikkelingen: Hervormingsagenda jeugd,

Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, Samenwerkingsagenda Twente, ombouw 3-mileusvoorzieningen, afbouw jeugdzorgplus en structurele toename van de adviezen en meldingen bij Veilig Thuis Twente. Met betrekking tot de nieuwe inkoop jeugd (inclusief uitgangspunten AMvB Reëel tarief) zijn op basis van een impactanalyse verschillende scenario's opgesteld, waarvan in het perspectief rekening is gehouden met het midden scenario.

Ook voor het onderdeel jeugd zijn er dus diverse onzekerheden en risico's. Het is lastig om het risico te kwantificeren. We sluiten aan bij het gebruikelijke scenario van open einde risico's, namelijk 10% van de uitgaven.

We hebben de risico-inschatting vóór simulatie gehandhaafd op hoog. Ervan uitgaande dat, indien nodig, snel en adequaat maatregelen worden genomen en wordt bijgestuurd hebben we de risico-inschatting na simulatie gehandhaafd op midden.

4. Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) huishoudelijke hulp

Geconstateerd kan worden dat op het terrein van de Wmo, waarvoor een opheffingsregeling geldt, sprake is van een structureel risico. Er worden meer inwoners ouder en het langer zelfstandig wonen wordt vanuit het Rijk gestimuleerd. Het gevolg is dat er een groter beroep op de Wmo-voorziening huishoudelijke ondersteuning wordt gedaan, waarbij het maar de vraag is of de compensatie van het Rijk voldoende is om de extra kosten op te vangen. Sinds 2018 wordt de huishoudelijke ondersteuning grotendeels als algemene voorziening uitgevoerd, waardoor de uitvoeringskosten laag zijn.

Vanaf 2026 geldt voor de huishoudelijke ondersteuning weer een inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Het financieel effect hiervan is onduidelijk. Bij de invoering van het abonnementstarief enkele jaren geleden zagen we juist een extra kostenstijging. Meer inwoners vroegen huishoudelijke ondersteuning aan vanwege het lage abonnementstarief, terwijl de compensatie van het Rijk onvoldoende was. Het is de vraag wat deze omgekeerde ontwikkeling in financiële zin gaat betekenen.

Het overschrijdingsrisico is als basisscenario gezet op 10%. We hebben dit risico op laag gezet omdat de afwijkingen van dit budget ten opzichte van de raming relatief beperkt waren.

5. Inkomensdeel Participatiebudget (voormalig WWB/IOAW/IOAZ)

Voor de uitkeringen en loonkostensubsidie (LKS) verstrekt op basis van de participatiewet (inkomensdeel BUIG en LKS) ontvangt de gemeente een rijksbudget. Er is een landelijke vangnetregeling. De eigen risico drempel is 7,5%. Vergoed wordt 50% van het tekort meer dan 7,5% tot en met maximaal 12,5%. Als het tekort hoger is dan 12,5% wordt 100% vergoed. Voorwaarde is dat aangetoond kan worden dat voldoende inspanningen gepleegd zijn om het beroep op de bijstand zo klein mogelijk te houden. Een aanvullende voorwaarde is dat een referte-periode van 3 jaar van toepassing is. Zowel 2021, 2022 als 2023 liet een overschot zien. Voor 2024 wordt ook een klein overschot verwacht. De kans dat een beroep kan worden gedaan op de vangnetregeling is de komende jaren klein. Sinds enkele jaren is de LKS vergoeding afzonderlijk toegevoegd aan het participatiebudget. De inzet van deze voorziening laat al jaren een stijging zien.

Als risicoscenario hebben we genomen een overschrijding van 10%. Lokaal is sprake van een stabiel uitkeringsbestand. Een mogelijke oplopende bijstandinstroom is afhankelijk van de economische gevolgen. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt en de mogelijk betere kansen die dit biedt voor werkzoekenden, wordt ervaren dat de instroom van werkzoekenden in de Participatiewet dusdanige belemmeringen hebben, dat uitstroom naar betaald werk in meerdere gevallen binnen 1 jaar niet te verwachten is. Gelet op de vele economische onzekerheden hebben we daarom de risico-inschatting gehandhaafd op midden.

6. Leerlingenvervoer

Landelijk en lokaal zien we de ontwikkeling dat het 'speciaal onderwijs' groeit. In ons geval heeft dat direct de consequentie dat leerlingenvervoer ingezet moet worden omdat (muv SBO De Elimschool) alle vormen van speciaal onderwijs buiten onze gemeente zijn gevestigd. Daar komt bij dat we de laatste jaren een toename zien van leerlingen die, ondanks passend onderwijs, toch speciaal onderwijs moeten volgen. En in ons geval vrijwel automatisch ook in het leerlingenvervoer terecht komen. We zijn bezig speciaal onderwijs (zo thuisnabij onderwijs) binnen onze gemeente te organiseren. Dat zal in de toekomst een positief effect hebben op de kosten van leerlingenvervoer. Verder is een nieuwe verordening leerlingenvervoer in voorbereiding, die ingaande het schooljaar 2024/2025 van kracht wordt. Op basis daarvan zal meer ingestoken worden op het opstellen van vervoersplannen met ouders/leerlingen, waarbij in gesprekken nadrukkelijk de eigen vervoersmogelijkheden (ouders vervoeren zelf, leerling gaat met OV of zelf fietsen en daarvoor E-bike verstrekken) onderzocht worden. De verwachting is dat hiermee ook besparingen kunnen worden gerealiseerd.

Verder heeft de Stichting leerlingenvervoer Rijssen-Holtten een nieuwe aanbesteding georganiseerd. De nieuwe prijsafspraken komen hoger uit dan de huidige en daar is rekening mee gehouden. Daarnaast is er de ontwikkeling dat ingaande het schooljaar 2023-2024 op de locatie van Het Palet in Rijssen (voormalige OBS De Salto) aan alle NT-2 leerlingen uit onze gemeente les zal worden gegeven. Daardoor komt het leerlingenvervoer naar de locatie in Almelo te vervallen. Verder is er een nieuwe OV-vervoerder vanaf medio december 2023. Met deze vervoerder zal nader overleg plaatsvinden over de mogelijkheden OV meer in te zetten voor leerlingenvervoer.

De laatste jaren waren er budgetoverschrijdingen. Het budget is hierop deels bijgesteld. Voor het resterende deel blijven risico's op overschrijding bestaan, hoewel er diverse stappen worden gezet om de kosten te verminderen. We hebben het risico vooralsnog gehandhaafd op midden.

7. Dividenden

De gemeente ontvangt een aanzienlijk bedrag aan dividend (onder andere van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en Twence). De kans op het risicoscenario van een negatieve afwijking van 10% schatten we laag in.

8. Rente

Over de ontwikkeling van de rente bestaat veel onzekerheid. Oplopende inflatie kan een bedreiging vormen en leiden tot hogere rentevoeten.

De leningportefeuille bedraagt ongeveer € 50 miljoen. Van een gemiddelde herfinancieringsbehoefte van een tiende deel van de portefeuille is het renterisico van 1% gelijk aan € 50.000.

Voor 2024 is de gemiddelde rentevoet 3,7 %. Zoals bekend is sprake van een aanzienlijke stijging van de rente de laatste tijd. De kans dat geld tegen hogere tarieven aangetrokken moet worden, schatten we gemiddeld in.

9. SamenTwente

SamenTwente voert zijn eigen risicomanagement, ook hier wordt gewerkt met een weerstandsratio.

In de ontwerp-begroting 2025 van SamenTwente is de ratio becijferd op 0,8 en valt daarmee binnen de afgesproken bandbreedte van 0,8 en 1,0. Omdat SamenTwente een eigen adequaat risicobeheer voert zetten wij als deelnemende gemeente het risico voor de gemeente op pm.

10. Vastgoed

We gaan uit van een risico van huurdering van gemeentelijke accommodaties van 10%. We schatten dit risico als laag in.

11. Arbeidsongeschiktheidsrisico's gemeentebestuurders

Arbeidsongeschiktheid van gemeentebestuurders leidt tot extra loon- en wachtgeldbetalingen. Het maximale risico bedraagt ongeveer € 6,3 miljoen op basis van een uitgevoerde berekening in de zomer van 2023. Als risicoscenario gaan we uit van een derde van het maximale risico, afgerond € 2,1 miljoen. We schatten het risico gemiddeld in.

12. Infrastructurele projecten

Jaarlijks wordt geïnvesteerd in de infrastructuur. Als risicoscenario wordt 10% overschrijding bij een investering van gemiddeld € 4 miljoen verondersteld.

13. Stadsbank Oost Nederland

De 22 aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor eventuele exploitatieverliezen. Stadsbank Oost Nederland voert hierin een eigen risicomanagement. In het risicomodel wordt net als in onze gemeente met een weerstandsratio gewerkt. Met een weerstandsvermogen van € 1,5 miljoen komt in 2025 deze ratio uit op 1,36 (bron: concept-begroting 2025). Daarmee wordt voldaan aan de eigen norm met een bandbreedte van 1 tot 1,4. Omdat de Stadsbank zelf een adequaat risicobeheer voert zetten wij als deelnemende gemeente het risico voor de gemeente op pm.

14. Directe borgstellingen

Op 31 december 2023 is sprake van de volgende directe borgstellingen:

- Corporaties/(zorg)instellingen € 1,6 miljoen

Als risicoscenario wordt 5% wanbetaling gehanteerd. Gelet op de financiële positie van de betrokken instellingen schatten we de kans daarop laag in.

15. Indirecte borgstellingen

Aan indirecte borgstellingen via het waarborgfonds Sociale woningbouw staat per 31 december 2023 een bedrag van € 80,8 miljoen uit bij corporaties.

Het geborgd schuldrestant in relatie tot de marktwaarde van DAEB-bezit in Rijssen-Holten onderpanden bedraagt ultimo 2023 16,6%. Deze borgstelling (Rijk 50%; gemeente 50%) wordt pas ingeroepen als het garantievermogen van het fonds daalt tot 0,25%. We schatten, gelet op de betrokken corporaties, de kans laag in dat een beroep op deze achtervang wordt gedaan. Niettemin betekent 2,5% wanbetaling (50% van 5%) een potentiële claim van globaal €2,0 miljoen.

Binnen de nationale hypotheekgarantie (NHG) staat de gemeente tot en met 2010 nog voor 50% als achtervang garant voor tekorten bij het NHG (andere 50% is voor het Rijk). Per 1 januari 2011 is de achtervangfunctie van de gemeenten voor nieuw af te geven hypotheekgaranties vervallen en vanaf deze datum is voor nieuw af te geven hypotheekgaranties sprake van een 100% rijksachtervang.

Het fondsvermogen is in 2023 gestegen tot € 1,68 miljard. In 2023 is € 0,7 miljoen uitgekeerd aan verliesdeclaraties. De kapitaalratio (garantievermogen/% van gegarandeerd vermogen) is stabiel gebleven op 0,85% in 2023. Het door NHG gegarandeerde bedrag (het totaal van hypotheeken met NHG) is € 199 miljard. Tegenover het gegarandeerde bedrag staat een (geschatte) totale waarde van de onderpanden van € 388 miljard. We gaan ervan uit dat de buffers voldoende zijn. Daarom is het risico voor de gemeente op pm gezet.

16. Risico's ICT/informatiebeveiliging/privacybescherming

De ICT-ontwikkelingen gaan steeds verder en daarmee nemen de risico's toe, door bijvoorbeeld hacking, phishing of ongeautoriseerd gebruik van systemen. Op basis van ervaringen elders gaan we uit van een risicoscenario van € 4 miljoen. Gelet op de vele beheersmaatregelen die worden genomen als risicoreductie schatten wij het risico laag in.

17. Grondexploitatie

De risico's van de grondexploitatie worden jaarlijks gemonitord. De resultaten hiervan worden opgenomen in het risicologboek. Op dit moment zijn de risico's geïndiceerd op circa € 6 miljoen. De laatste update heeft plaatsgevonden in de zomer van 2023. In de zomer 2024 zullen we de risico's van de grondexploitaties opnieuw monitoren.

Risico's op eigendommen

Rampen

Met de gevolgen van het zich voordoen van rampen, zoals het ontsporen van een chloortrein of het overstromen van een kern is in de begroting geen rekening gehouden. Wel wordt op verschillende manieren geprobeerd te voorkomen dat een ramp zich voordoet. Denk hierbij aan het opstellen van een integraal veiligheidsplan en het aanpassen van het rioleringsstelsel.

Voor de kosten van een terroristische aanslag zijn alle Nederlandse polissen verzekerd tot een bedrag van € 1 miljard per jaar. Een risico is de opgenomen clause in de polis. Komt de schade door terrorisme in Nederland in een jaar boven dit bedrag uit en onze gemeente wordt getroffen door een aanslag, dan komt een evenredig deel van de schade niet voor vergoeding in aanmerking.

Verzekeringsmarkt

Wij wijzen op de claimbewustheid van burgers en bedrijven bij schade. De gemeente is verzekerd tegen schade bij persoons- en zaakschade tot een bedrag van € 5 miljoen per gebeurtenis met een maximum van € 10 miljoen per verzekeringsjaar en bij vermogensschade € 2,5 miljoen per gebeurtenis tot een maximum van € 5 miljoen per verzekeringsjaar. Claims die de genoemde bedragen te boven gaan blijven over het meerdere voor risico van de gemeente.

Weerstandsvermogen

Tot het weerstandsvermogen wordt gerekend de algemene reserve en 50% van de bestemmingsreserves waarop nog geen verplichtingen rusten.